

Fremsat den 27. april 2022 af justitsministeren (Nick Hækkerup)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser

(Tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelser og udvidelse af området for ydelse af krænkelsegodtgørelse samt forenkling af renteberegningen i offererstatningssager)

§ 1

I lov om erstatningsansvar, jf. lovbekendtgørelse nr. 1070 af 24. august 2018, som ændret ved § 3 i lov nr. 1719 af 27. december 2018, § 3 i lov nr. 2200 af 29. december 2020 og § 2 i lov nr. 290 af 27. februar 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 26, stk. 2, indsættes som 4. pkt.:

»Ved fastsættelsen af godtgørelsen kan det tillige tillægges vægt, at krænkelsen er en digital seksuel krænkelse.«

2. I § 26 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Ved fastsættelsen af godtgørelsen skal alle digitale seksuelle krænkelser, der er begået uafhængigt af hinanden, vurderes selvstændigt.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

3. I § 26, stk. 3, der bliver stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»Det samme gælder særligt grove krænkelser mod en andens fred eller ære.«

4. I § 26, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres »stk. 1-3« til: »stk. 1-4«.

§ 2

I lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 1209 af 18. november 2014, som ændret ved § 14 i lov nr. 285 af 29. marts 2017, § 4 i lov nr. 140 af 28. februar 2018 og § 1 i lov nr. 486 af 30. april 2019, foretages følgende ændringer:

1. I § 6 a indsættes efter »tilsvarende anvendelse«: », jf. dog §§ 6 b og 6 c«.

2. Efter § 6 a indsættes:

»§ 6 b. Erstatnings- og godtgørelsesbeløb efter § 3, § 4, stk. 1, § 6, stk. 2, § 8, § 13, stk. 1, 2. pkt., og § 14 a i lov om erstatningsansvar, der tilkendes efter denne lov, fastsættes på grundlag af de beløb, der er gældende på afgørelsestidspunktet, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Årslønnen efter § 7 i lov om erstatningsansvar og erstatningen efter § 14 i lov om erstatningsansvar, der tilkendes efter denne lov, reguleres i perioden mellem skadens indtræden og afgørelsestidspunktet efter reglerne i § 15, stk. 1, i lov om erstatningsansvar, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. Erstatnings- og godtgørelsesbeløb efter § 1, stk. 2, og § 3 i denne lov samt §§ 1, 2 og 12 i lov om erstatningsansvar, der tilkendes efter denne lov, reguleres efter reglerne i § 15, stk. 1, 1. pkt., i lov om erstatningsansvar og fastsættes på grundlag af de regulerede beløb, der er gældende på afgørelsestidspunktet, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Stk. 1-3 omfatter ikke krav mod skadevolder på erstatning og godtgørelse, som er afgjort ved dom, jf. § 11 a.

§ 6 c. Udbetales erstatning og godtgørelse senere end 14 dage efter afgørelsestidspunktet, forrentes beløbet fra udløbet af 14-dages fristen med en årlig rente svarende til renten i rentelovens § 5, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Krav på tort- og krænkelsegodtgørelse og godtgørelse til efterladte, der tilkendes af Erstatningsnævnet, forrentes efter reglerne i § 16 i lov om erstatningsansvar.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 omfatter ikke krav mod skadevolder på erstatning og godtgørelse, som er afgjort ved dom, jf. § 11 a.«

3. I § 17 indsættes som 2. pkt.:

»§§ 6 b og 6 c finder ligeledes anvendelse ved opgørelse af statens krav mod skadevolder.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2022.

Stk. 2. Lovens § 1 har ikke virkning for lovovertrædelser begået før lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Lovens § 2, nr. 3, har virkning for regressager, hvor erstatningen eller godtgørelsen i offererstatningssagen er udmålt efter §§ 6 b og 6 c i lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. **Indledning**
2. **Lovforslagets hovedpunkter**
  - 2.1. **Fastsættelse af ordning for tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelser**
    - 2.1.1. *Gældende ret*
    - 2.1.2. *Justitsministeriets overvejelser*
    - 2.1.3. *Den foreslåede ordning*
  - 2.2. **Udvidelse af anvendelsesområdet for ydelse af krænkelsegodtgørelse**
    - 2.2.1. *Gældende ret*
    - 2.2.2. *Justitsministeriets overvejelser*
    - 2.2.3. *Den foreslåede ordning*
  - 2.3. **Regulering og forrentning af erstatnings- og godtgørelsesbeløb i offererstatningssager**
    - 2.3.1. *Gældende ret*
    - 2.3.2. *Justitsministeriets overvejelser*
    - 2.3.3. *Den foreslåede ordning*
  - 2.4. **Regulering og forrentning af erstatnings- og godtgørelsesbeløb i regressager**
    - 2.4.1. *Gældende ret*
    - 2.4.2. *Justitsministeriets overvejelser*
    - 2.4.3. *Den foreslåede ordning*
3. **Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige**
4. **Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.**
5. **Administrative konsekvenser for borgerne**
6. **Klimamæssige konsekvenser**
7. **Miljø- og naturmæssige konsekvenser**
8. **Forholdet til EU-retten**
9. **Hørte myndigheder og organisationer mv.**
10. **Sammenfattende skema**

1. Indledning

Lovforslaget indeholder to dele, som overordnet vedrører godtgørelse efter erstatningsansvarsloven og forrentning af erstatnings- og godtgørelsesbeløb.

For det første foreslås der en række ændringer i erstatningsansvarsloven, som bl.a. udspringer af den øgede digitalisering, der på godt og ondt har skabt nye, hurtige måder at dele og udbrede materiale på. Det betyder også, at krænkende materiale kan spredes bredt og af rigtig mange personer. Ud-

viklingen har givet anledning til en række udfordringer, særligt når der er mange gerningspersoner i det samme sagskompleks. Det drejer sig bl.a. om, at det – som retsstillingen er i dag – er vilkårligt, hvilke gerningspersoner der kommer til at betale tortgodtgørelse i større sagskomplekser.

Lovforslaget skal imødegå den situation, at det i dag er muligt at slippe for at udrede tortgodtgørelse, alene fordi ens straffesag ikke er behandlet, før et eventuelt loft for tortgodtgørelsen er nået. Det er en utilfredsstillende retstilstand, at der er gerningspersoner, der i dag kan have en interesse i

at få deres sag udsat, fordi det kan betyde, at der således er mulighed for at undgå at betale godtgørelse for tort.

Med lovforslaget sikres det endvidere, at der – ligesom for fysiske seksuelle krænkelse – gælder et udgangspunkt for niveauet for tortgodtgørelse for digitale seksuelle krænkelse.

Endelig er formålet med lovforslaget at udvide anvendelsesområdet for tilkendelse af krænkelsesgodtgørelse. Denne del af lovforslaget fremsættes på baggrund af beslutningsforslag nr. B 56 fremsat af Venstre, hvor det blev foreslået at udvide området for tortgodtgørelse med henblik på at gøre det muligt at yde tortgodtgørelse for retsstridige krænkelse, uanset om disse er egnede til at påvirke forurettedes selv- og æresfølelse, hvilket efter gældende ret er en betingelse for at blive tilkendt tortgodtgørelse. Under 2. behandlingen af beslutningsforslaget blev der vedtaget et ændringsforslag, hvorefter regeringen skulle fremsætte et lovforslag om udvidelse af området for *godtgørelse*. Lovforslaget indebærer derfor, at anvendelsesområdet for krænkelsesgodtgørelse også skal omfatte særligt grove krænkelse af en andens *fred eller ære*.

For det andet indeholder forslaget ændringer af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelse. Staten yder erstatning og godtgørelse til personer, der har været udsat for en straffelovsovertrædelse her i landet, uanset om gerningsmanden kan straffes for overtrædelsen. Sager om erstatning og godtgørelse fra staten behandles af Erstatningsnævnet. I det omfang der ydes erstatning eller godtgørelse, indtræder staten i skadelidtes krav mod skadevolderen. Ordningen sikrer, at skadelidte kan få udbetalt erstatning eller godtgørelse uden at indbringe sagen for domstolene med deraf følgende behov for professionel rådgivning og bistand.

Højesteret afsagde den 4. december 2020 dom i en sag om fastsættelse af tidspunktet for forrentning af tilkendte erstatnings- og godtgørelsesbeløb, som har betydning for Erstatningsnævnets praksis. Dommen betyder, at rentedatoerne fremover skal fastsættes subjektivt og skønsomt for hver enkelt krav, idet nævnet fremover skal inddrage nævnets sagsbehandlingstid – udover den tid, ansøger er om at indsende nødvendige oplysninger - når rentedatoerne fastsættes. Det kan føre til mindre forudsigelighed og gennemsigthed for borgerne samt et øget behov for anvendelse af professionel bistand. Dommen medfører endvidere ressourcemæssige konsekvenser for Erstatningsnævnet, hvilket kan føre til forlængede sagsbehandlingstider.

Med lovforslaget foreslås ændringer af offererstatningsloven, som skal sikre, at beregningsmodellen for Erstatningsnævnets tilkendelse af renter er gennemskuelig og enkel og mindsker behovet for professionel bistand for borgerne. Herudover forenkles lovens administration, hvilket understøtter en hurtigere sagsbehandling i Erstatningsnævnet for så vidt angår fastsættelsen af rentetidspunkter, hvilket er til gavn for de borgere, der afventer svar på deres ansøgning om erstatning. Lovforslaget sikrer samtidig, at der opnås en

værdisikring af ofrenes erstatning, imens sagsbehandlingen pågår. Ændringen vil imidlertid også indebære, at skadelidte i de fleste tilfælde modtager færre renter af erstatningen eller godtgørelsen, men til gengæld typisk vil få en højere erstatning eller godtgørelse som følge af den foreslåede opregulering. Dette vil dog i de fleste tilfælde ikke helt opveje de færre renter.

For at sikre sammenhæng mellem Erstatningsnævnets udmåling af erstatninger og godtgørelser i offererstatningssager og Civilstyrelsens opgørelse af statens krav mod skadevolder i regresssager, foreslås det endvidere, at den nye ordning om regulering og forrentning ligeledes skal finde anvendelse ved opgørelse af statens krav mod skadevolder.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Fastsættelse af ordning for tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelse

2.1.1. Gældende ret

Dansk erstatningsret bygger på et grundlæggende princip om, at der alene kan kræves erstatning, hvis der som følge af en skade pådrages et dokumenteret, økonomisk tab. Herudover er der i visse tilfælde fastsat regler om godtgørelse for ikke-økonomisk skade. En ikke-økonomisk skade er karakteriseret ved, at vurderingen af skaden beror på mere subjektivt prægede kriterier som lidelse, tort, psykisk ubehag mv., hvor der ikke uden videre kan opstilles en objektiv økonomisk målestok for skadens omfang og tabets størrelse.

Størrelsen på en godtgørelse for ikke-økonomisk skade kan ikke sammenlignes med de beløb, der fastsættes som erstatning for økonomiske tab, da sådanne erstatninger fastsættes på grundlag af dokumenterede opgørelser af det økonomiske tab, som hændelsen har medført for den skadelidte.

Som eksempler på regler om ikke-økonomisk skade kan nævnes erstatningsansvarslovens § 3, hvor der er fastsat regler om godtgørelse for svie og smerte, som tildeles for hver dag, den skadelidte er syg og § 4, der indeholder regler om varigt mén, hvorefter skadelidte tildeles en godtgørelse fastsat under hensyn til skadens medicinske art og omfang samt de forvoldte ulemper i skadelidtes personlige livsførelse. Endvidere indeholder erstatningsansvarslovens § 26 regler om godtgørelse for tort og krænkelse, jf. nedenfor pkt. 2.1.1.1, og endelig indeholder § 26 a regler om godtgørelse til efterladte.

2.1.1.1. Tort- og krænkelsesgodtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26

Efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, skal den der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, betale den forurettede godtgørelse for tort. Erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, er en videreførelse af den dagældende § 15, stk. 1, i ikrafttrædelsesloven til straffeloven (lov nr. 127 af 15. april 1930). Efter § 15, stk. 2, i ikrafttrædelsesloven skulle godtgørelsens størrelse fast-

sættes under hensyn til krænkelens grovhed, handlingens beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt.

Ikrafttrædelseslovens § 15, stk. 2, blev ikke medtaget i erstatningsansvarsloven, men det fremgår af lovforslaget, at der ikke er tilsigtet nogen ændring med hensyn til udmåling af godtgørelsen. Godtgørelsen skal således fortsat fastsættes under hensyn til krænkelens grovhed, handlingens beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt, jf. lovforslag L 7 af 6. februar 1984 om erstatningsansvar, Folketingstidende 1983-1984 (2. samling), tillæg A, sp. 123.

For at der kan tilkendes tortgodtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, skal der foreligge en retsstridig krænkelse. En krænkelse er retsstridig, når der foreligger en culpøs krænkelse af en vis grovhed. Det er ikke en betingelse, at krænkelser er strafbar, men betingelsen om en culpøs krænkelse af en vis grovhed vil normalt være opfyldt i de tilfælde, hvor der foreligger en strafbar krænkelse.

Det er den tort, der er lidt, som tortgodtgørelse skal kompensere for. Ved "tort" forstås i almindelighed en krænkelse, der er egnet til at påvirke skadelidtes selv- og æresfølelse, dvs. en persons opfattelse af eget værd og omdømme. Det er således den ydmygelse, skadelidte har været udsat for, der bestemmer, om vedkommende har krav på tortgodtgørelse. Hvis krænkelser ikke har været egnet til at påvirke skadelidtes selv- og æresfølelse, vil der med andre ord ikke være grundlag for at blive tilkendt tortgodtgørelse, idet krænkelser dermed ikke er omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde.

Eksempler fra retspraksis på typetilfælde, der berettiger til tortgodtgørelse er bl.a. frihedsberøvelse, krænkelser af privatlivets fred, voldtægt eller andre seksuelle krænkelser.

Erstatningsansvarslovens § 26 overlader domstolene et vidt skøn ved udmålingen af tortgodtgørelse. Niveauerne for tortgodtgørelse er således ikke reguleret i selve erstatningsansvarsloven, men der er tilkendegivelser i bemærkningerne til erstatningsansvarslovens § 26 herom.

Efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 2, kan det ved fastsættelsen af godtgørelsens størrelse tillægges vægt, om krænkelser er begået ved en overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 23 om forbrydelser i familieforhold, f.eks. incest, eller kapitel 24 om seksualforbrydelser, f.eks. voldtægt, herunder at krænkelser er begået over for en person under 18 år.

Det samme gælder, hvis krænkelser er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelserne i straffelovens kapitel 27 om freds- og ærekrænkelser. Det gælder dog ikke de overtrædelser, der er nævnt i straffelovens §§ 266-266 b om trusler mv.

§ 26, stk. 2, blev indsat ved lov nr. 463 af 7. juni 2001. Formålet med bestemmelsen var at forhøje de tortbeløb, der udbetales til ofre for forbrydelser omfattet af straffelovens kapitel 23 (Forbrydelser i familieforhold) og kapitel 24

(Seksuualforbrydelser). Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at ændringen som udgangspunkt skulle føre til en fordobling af godtgørelsesbeløbene i forhold til det hidtidige niveau, jf. Folketingstidende 2000-01 (2. samling), tillæg A, side 3521.

Ved lov nr. 140 af 28. februar 2018 blev § 26, stk. 2, ændret. Formålet med ændringen var en generel forhøjelse af niveauerne for tortgodtgørelse i sager om seksuelle krænkelser.

Det fremgår af bemærkningerne vedr. 2018-forhøjelsen, at udgangspunktet for tilkendelse af tortgodtgørelse i 2017-niveau efter lovændringen i 2018 er, at forurettede ved fuldbyrdet voldtægt tilkendes ca. 100.000 kr., som kan stige til omkring 116.000 kr. i meget grove tilfælde, og ca. 133.000-150.000 kr. eller højere i ganske særlige tilfælde. Ved forsøg på voldtægt vil niveauet for tortgodtgørelsen skulle være ca. 40.000-53.000 kr., mens det for incest mod mindreårige vil skulle være mindst ca. 26.000 kr. Ligeledes fremgår det af bemærkningerne, at der i sager om grove tilfælde af seksuelt misbrug af børn, som strækker sig over en årrække, og hvor forurettede har et tillids- eller afhængighedsforhold til gerningspersonen, bør gælde en nedre grænse på 150.000 kr. for tortgodtgørelserne, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 31 som fremsat, side 21.

Af bemærkningerne fremgår det endvidere, at de i lovforslaget forudsatte niveauer er udtryk for 2017-niveauer. Det er derfor forudsat, at domstolene ved udmåling af tortgodtgørelse i sager om seksuelle overgreb fremover skal tage hensyn til den almindelige lønudvikling i overensstemmelse med principperne i erstatningsansvarslovens § 15, således at godtgørelsesniveauerne ikke stagnerer på 2017-niveau.

Endelig fremgår det, at tortgodtgørelse som hidtil bør fastsættes af domstolene ud fra et samlet skøn over den konkrete sags omstændigheder, og at niveauerne som hidtil bør udvikle sig gennem domstolens praksis.

Ved lov nr. 1719 af 27. december 2018 blev § 26, stk. 2, ændret. Formålet med ændringen var en forhøjelse af niveauerne for tortgodtgørelse i sager om freds- og ærekrænkelser.

Det fremgår af bemærkningerne vedrørende denne forhøjelse, at tortgodtgørelsesniveauerne i sager om freds- og ærekrænkelser som udgangspunkt skal forhøjes 3 gange i forhold til det daværende niveau, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), A, L 20 som fremsat, s. 39. Forhøjelsen omhandlede krænkelser, der er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelserne i straffelovens kapitel 27. Dette gælder dog ikke de overtrædelser, der er nævnt i straffelovens §§ 266-266 b.

Retspraksis vedrørende udmåling af tortgodtgørelse i sager om digitale seksuelle krænkelser viser, at der i flere tilfælde udmåles tortgodtgørelse på 5.000 kr., jf. eksempelvis Vestre Landsrets dom af 1. juli 2021, gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2021, side 4455, hvor en forurettet blev tilkendt

5.000 kr. i tortgodtgørelse, idet hendes ekskæreste havde offentliggjort en video på Facebook og YouTube af forurettede, der alene var iført trusser.

Ved bl.a. Østre Landsrets dom af 5. maj 2020, gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2020, side 2311, blev den kvindelige forurettede i Umbrella-sagskomplekset, som omhandler videredeling af videoer af seksuel karakter med to mindreårige, tilkendt 5.000 kr. i tortgodtgørelse, imens den mandlige forurettede blev tilkendt 1.000 kr. i tortgodtgørelse. Det bemærkes i den forbindelse, at sagen vedrører et forhold begået forud for ændringen af erstatningsansvarsloven den 1. april 2018, samt at der i den konkrete sag måtte tages hensyn til, at andre, der måtte blive fundet skyldige i at videresende samme video, også kunne blive pålagt at betale godtgørelse til de forurettede.

Der er også sager, hvor tortgodtgørelsen fastsættes til 10.000 kr., eksempelvis Vestre Landsrets dom af 2. september 2021, gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2021, side 1175, hvor en forurettet blev tilkendt 10.000 kr. i tortgodtgørelse, idet der på en pornohjemmeside var blevet uploadet nøgenbilleder af forurettede med angivelse af hendes navn.

Endvidere er der sager, hvor der tilkendes et højere beløb i tortgodtgørelse. Det gælder eksempelvis Østre Landsrets dom af 24. februar 2020 gengivet i Forsikrings- og Erstatningsretlig Domssamling, side 45, hvor tortgodtgørelsen blev fastsat til 30.000 kr., idet der var blevet videregivet mindst 60 nøgenbilleder eller billeder af seksuel karakter samt 3 filmoptagelser med seksuelt indhold af den forurettede.

2.1.1.2. Digitale seksuelle krænkelser

Digitale seksuelle krænkelser omfatter bl.a. tilfælde, hvor der sker deling eller offentliggørelse af nøgenbilleder eller andet materiale af seksuel karakter, herunder billeder, videoer og lydspor, uden samtykke fra den eller de personer, der optræder på materialet.

Efter sin karakter kan digitale seksuelle krænkelser straffes efter forskellige regler. Digitale seksuelle krænkelser kan således efter omstændighederne straffes efter straffelovens § 264 d om videregivelse af private billeder vedrørende en andens private forhold eller billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges uddraget offentligheden, straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser eller straffelovens § 235 om udbredelse og besiddelse af billeder eller video med seksuelt indhold af personer under 18 år. Efter omstændighederne kan digitale seksuelle krænkelser også straffes efter databeskyttelseslovgivningen, da et billede, hvor man kan se en identificerbar person, ofte vil være omfattet af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, og hvis et sådant billede deles på internettet i strid med databeskyttelseslovgivningen, kan det være strafbart.

Digitale seksuelle krænkelser er særegne og adskiller sig fra fysiske forbrydelser, eftersom der i visse tilfælde kan være

mange gerningspersoner, der deler den samme video eller det samme billede af en forurettet. Det betyder også, at de enkelte krænkelser muliggør yderligere udbredelse af det krænkende materiale, ligesom det betyder, at krænkelserperioden kan være meget lang.

I mange tilfælde begås krænkelserne endvidere uafhængigt af hinanden. Det betyder, at selv om det er det samme materiale, der bliver delt, er det ikke nødvendigvis den samme krænkelser. Dette ville være anderledes, hvis der var tale om en forbrydelse begået af flere gerningspersoner i forening. Det gælder således eksempelvis ved fysiske seksuelle forbrydelser, herunder en gruppevoldtægt, at de tiltalte efter omstændighederne dømmes for krænkelser i forening, hvorefter tortgodtgørelse ligeledes udmåles samlet til den forurettede.

2.1.1.3. Højesterets domme i Umbrella-sagskomplekset

Digitale seksuelle krænkelser rejser ikke alene spørgsmål om tortgodtgørelsens *størrelse*, men også om *hvordan* tortgodtgørelsen skal udmåles, herunder hvorvidt krænkelserne skal bedømmes samlet eller hver for sig ved udmålingen.

I det såkaldte Umbrella-sagskompleks, som omhandler videredeling af videoer af seksuel karakter med mindreårige samt fastsættelse af tortgodtgørelse, har Højesteret afsagt to domme om udmåling af tortgodtgørelsen til de forurettede.

I den første dom, U 2019.1232 H, fandt Højesteret, at den tiltalte havde krænket de forurettedes ære og person ved at have videresendt to videoer af de forurettede til i hvert fald 35 personer. Højesteret bemærkede videre, at de forurettedes ære og person ikke alene var blevet krænket af tiltalte, idet sagen indgik i et større sagskompleks. Delingerne i de enkelte sager var sket uafhængigt af hinanden og foregik over en længere periode, men hver deling muliggjorde nye delinger, og det var med til at forlænge krænkelserperioden.

Højesteret fandt herefter, at den tiltalte i sagen havde bidraget i et sådant omfang til videreudbredelsen af videoerne, at han skulle betale tortgodtgørelse til de forurettede.

Endvidere fandt Højesteret, at godtgørelsen måtte udmåles under hensyntagen til, at der ved den enkelte deling isoleret set næppe var tilført de forurettede en yderligere følelig krænkelser udover, hvad der fulgte af den samlede udbredelse i øvrigt, men samtidig måtte det tages i betragtning, at den enkelte deling havde bidraget til, at den samlede udbredelse var blevet så omfattende.

Endelig fandt Højesteret, at godtgørelsen måtte fastsættes under hensyntagen til, at andre personer, der måtte blive fundet skyldige i at videresende de samme videoklip, også kan blive pålagt at betale godtgørelse til de forurettede, ligesom der i sådanne fremtidige sager må tages hensyn til de godtgørelser, der allerede måtte være tilkendt de to forurettede.

Herefter blev tortgodtgørelsen i den konkrete sag udmålt til

10.000 kr. til den kvindelige forurettede og 2.000 kr. til den mandlige forurettede.

I den anden dom, U 2020.3922 H, tiltrådte Højesteret, at den tiltalte retsstridigt havde krænket de forurettedes ære og person, jf. erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1.

Sagen rejste spørgsmål om, hvorvidt de godtgørelser, som de forurettede hidtil var tilkendt i andre sager, i alt havde en sådan størrelse, at de måtte anses for at kompensere for den samlede tort, som var lidt i anledning af deling af videoerne.

Højesteret lagde til grund, at den mandlige forurettede var tilkendt mindst 53.500 kr. i tortgodtgørelse, og at den kvindelige forurettede var tilkendt mindst 260.000 kr. i tortgodtgørelse. Højesteret bemærkede, at den kvindelige forurettedes samlede godtgørelse således meget væsentligt oversteg det almindelige niveau på daværende tidspunkt (før 2018-forhøjelsen) for grov voldtægt, ligesom det oversteg, hvad der selv i helt særlige tilfælde er blevet tilkendt for grove seksuelle overgreb begået mod børn i en årrække. Den mandlige forurettedes samlede godtgørelse lå omtrent på niveau med, hvad der typisk blev tilkendt i sager om voldtægt.

Højesteret fandt, at selv om enhver deling af videoerne som udgangspunkt indebærer en krænkelse af de forurettedes ære og person, måtte de allerede tilkendte godtgørelser anses for at kompensere for den samlede tort, som de forurettede lider i anledning af sager som den foreliggende. Herefter skulle der ikke udredes godtgørelse for tort til de forurettede.

Afslutningsvist bemærkede Højesteret, at konsekvensen af afgørelsen er, at der også i andre sager vil være personer, der ikke skal betale godtgørelse for tort, selv om de har krænket de forurettedes ære og person. Højesteret tog dog med afgørelsen ikke stilling til, hvorvidt der i andre sager – f.eks. på grund af meget omfattende delinger – måtte kunne foreligge helt særlige omstændigheder, der kan være grundlag for yderligere tortgodtgørelse.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Som U 2019.1232 H og U 2020.3922 H illustrerer, medfører digital kommunikation, herunder på sociale medier, en række udfordringer, særligt ved sager med mange gerningspersoner.

Det følger af Højesterets første dom i Umbrella-sagskomplekset, at det har betydning for udmåling af tortgodtgørelsen til de forurettede, at der er mange andre gerningspersoner, der også har delt det krænkende materiale. Det betyder som udgangspunkt, at den tortgodtgørelse, som den enkelte gerningsperson skal betale, vil være mindre end den godtgørelse, der skulle have været betalt, hvis der ikke havde været andre, der havde delt det krænkende materiale.

Efter Højesterets seneste dom i Umbrella-sagskomplekset, er det endvidere retstilstanden, at der kan fastsættes et ”loft” for tortgodtgørelse, når en forurettet anses for at være kompenseret for den samlede lidt tort.

Efter retspraksis har det dermed betydning for udmåling af tortgodtgørelsen ved digitale seksuelle krænkelser, at også andre har delt materialet, og Højesterets domme kan anses således, at det giver en vis ”mængderabat”, når der er mange gerningspersoner, og at nogle gerningspersoner endda kan slippe for at udrede tortgodtgørelse, hvis en forurettet allerede anses for tilstrækkeligt kompenseret.

På den baggrund har Justitsministeriet overvejet en model til ændring af retstilstanden vedrørende tilkendelse af tortgodtgørelse i sager om digitale seksuelle krænkelser, der går ud på at fastlægge et udgangspunkt for niveauet for tortgodtgørelse i sådanne digitale seksuelle krænkelssager, ligesom enhver deling skal være tortudløsende. Det vil betyde, at alle gerningspersoner vil skulle betale tortgodtgørelse, og der skal med andre ord ikke gælde et loft for den samlede tort, der kan tildeles. Herved tilgodeses ofret ved den særlige form for krænkelse, som fortsætter og kan fortsætte meget længe.

Justitsministeriet finder, at de enkelte delinger – og dermed de enkelte krænkelser – bør vurderes hver for sig. Da krænkelserne ikke skal vurderes samlet, bør der således ikke være et loft over tortgodtgørelsen.

Justitsministeriet har overvejet modellens samspil med, hvad der tilkendes i tortgodtgørelse for andre enkeltstående krænkelser. Den tortgodtgørelse, der udmåles for de enkeltstående delinger, skal vurderes for sig. Det samlede beløb, der udmåles i tortgodtgørelse for alle delinger, kan efter omstændighederne være meget højt, men dette samlede beløb dækker også over mange, uafhængige krænkelser. Det er således udtryk for, at den forurettede har været udsat for en retsstridig krænkelse mange gange.

Modellen indebærer, at der – i lighed med hvad der gælder for f.eks. seksualforbrydelser – fastsættes et udgangspunkt for niveauet for tortgodtgørelse i sager om digitale seksuelle krænkelser, hvor der sker deling eller offentliggørelse af f.eks. nøgenbilleder eller andet materiale af seksuel karakter, herunder billeder, videoer eller lydspor, uden samtykke fra den eller de personer, der optræder på materialet.

Der er ikke i lovgivningen i dag fastlagt et særskilt niveau for tortgodtgørelse for digitale seksuelle krænkelser, f.eks. ved deling af nøgenvideoer. Digitale seksuelle krænkelser er særegne, fordi enhver deling af en video eller et billede indebærer en krænkelse, og fordi enhver deling samtidig muliggør videre udbredelse. Det betyder, at krænkelserperioden kan være meget lang, ligesom de forurettede må leve med en frygt for videre udbredelse.

Der bør derfor efter Justitsministeriets opfattelse fastlægges et udgangspunkt for niveauet for tortgodtgørelse for digitale seksuelle krænkelser.

Justitsministeriet finder, bl.a. på baggrund af den i pkt. 2.1.1.1 beskrevne praksis, at der bør fastsættes et udgangspunkt for niveauet for tortgodtgørelse i sager om digitale

seksuelle krænkelse, og at niveauet forudsættes at være i størrelsesordenen 5.000 kr. til 30.000 kr.

De nævnte niveauer er 2021-niveauer. Det forudsættes således, at domstolene, når de fremover udmåler tortgodtgørelse i sager om digitale seksuelle krænkelse, tager hensyn til den almindelige lønudvikling, jf. principperne i erstatningsansvarslovens § 15. Herved sikres det, at godtgørelsesniveauerne ikke stagnerer på 2021-niveau.

Tortgodtgørelsen bør som hidtil fastsættes af domstolene ud fra et samlet skøn over den konkrete sags omstændigheder, og niveauerne bør udvikle sig gennem domstolens praksis. Det forudsættes derfor, at domstolene på baggrund af de konkrete omstændigheder kan fastsætte en højere tortgodtgørelse end det angivne niveau.

Det angivne niveau vil også være udgangspunktet, selv om der er tale om mange enkeltstående krænkelse mod den samme forurettede, idet krænkelse bør vurderes individuelt.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Som beskrevet ovenfor under pkt. 2.1.1.1 overlader erstatningsansvarslovens § 26 domstolene et vidt skøn ved udmålingen af godtgørelser. Niveauerne for godtgørelserne er således ikke reguleret i selve erstatningsansvarsloven, men der er tilkendegivelser i bemærkningerne til erstatningsansvarslovens § 26 om niveauerne for godtgørelserne. Tortgodtgørelse bør som hidtil fastsættes af domstolene ud fra et samlet skøn over den konkrete sags omstændigheder, og niveauerne bør som hidtil udvikle sig gennem domstolens praksis.

Det foreslås at indsætte et nyt 4. pkt., i erstatningsansvarslovens § 26, stk. 2, hvorefter det ved fastsættelsen af godtgørelsen kan tillægges vægt, at krænkelse er en digital seksuel krænkelse.

Hensigten med at indsætte et nyt 4. pkt. i erstatningsansvarslovens § 26, stk. 2, er at fastsætte et udgangspunkt for godtgørelsesniveauet for tort for digitale seksuelle krænkelse, der forudsættes at være i størrelsesordenen 5.000 kr. til 30.000 kr.

Det foreslås indsat som et nyt stk. 3, at alle digitale seksuelle krænkelse skal vurderes selvstændigt ved fastsættelsen af tortgodtgørelse, når krænkelse er begået uafhængigt af hinanden.

Når der er mange gerningspersoner, der har betalt tortgodtgørelse, vurderes enkeltstående digitale seksuelle krænkelse samlet, idet der efter gældende ret kan fastsættes et loft for, hvor meget en forurettet skal kunne tilkendes i tortgodtgørelse.

Når krænkelse er begået uafhængigt af hinanden, foreslås det, at krænkelse ligeledes skal vurderes uafhængigt af hinanden ved udmålingen af tortgodtgørelse, ligesom det er tilfældet ved individuelle, fysiske krænkelse.

Hensigten med indsættelsen af et nyt stk. 3 er, at forurettede i sager med digitale seksuelle krænkelse kan blive tilkendt tortgodtgørelse for alle krænkelse, som de er udsat for. Det skyldes både hensynet til de forurettedes retsfølelse og et ønske om at ligestille fysiske og digitale seksuelle krænkelse i tortmæssig henseende.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1 og 2 og bemærkningerne hertil.

2.2. Udvidelse af anvendelsesområdet for ydelse af krænkelsesgodtgørelse

2.2.1. Gældende ret

Det følger af erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3, at selv om der ikke er lidt tort, skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en anden, dog betale den forurettede en godtgørelse, såfremt krænkelse er begået ved en forbrydelse, der har indebåret et særlig groft angreb mod en andens person eller frihed.

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 349 af 23. maj 1997. Baggrunden herfor var den meget begrænsede mulighed for at opnå godtgørelse for tort ved voldsforbrydelse, der ikke indebærer seksuelle krænkelse, frihedsberøvelse mv., jf. lovforslag L 144 af 22. januar 1997 om ændring af retsplejeloven, straffeloven og erstatningsansvarsloven, Folketingstidende 1996-1997 (2. samling), tillæg A, side 3272-3174.

Bestemmelsen tager kun sigte på tilfælde, hvor der ikke er lidt tort, og hvor der derfor ikke kan ydes godtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, fordi der ikke har været tale om en retsstridig krænkelse, der har været egnet til at påvirke forurettedes selv- og æresfølelse, jf. herom ovenfor under pkt. 2.1.1.1. Bestemmelsen har et begrænset anvendelsesområde.

Som det fremgår af bestemmelsens ordlyd, er det en betingelse, at krænkelse er sket som følge af en forbrydelse modsat erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, hvorefter det alene er en betingelse, at der er tale om en culpøs krænkelse af en vis grovhed. Det er således en betingelse, at forholdet også strafferetligt udgør en forbrydelse, og at forbrydelsen skal være af en sådan grovhed, at der som udgangspunkt kræves, at den har udløst en fængselsstraf på mindst et år, jf. Folketingstidende 1996-1997, tillæg A, side 3182. Det fremgår desuden, at godtgørelsens størrelse som udgangspunkt er 10.000 kr.

Det følger af Erstatningsnævnets praksis, at der for grov vold efter straffelovens § 245 (og evt. § 246) som udgangspunkt tilkendes 10.000 kr. i krænkelsesgodtgørelse, hvilket kan stige op til 30.000 kr. i de groveste tilfælde. Det gælder ligeledes for drabsforsøg, jf. straffelovens § 237, jf. § 21, at der tilkendes krænkelsesgodtgørelse i størrelsesordenen 10.000 kr. til 30.000 kr. Endvidere tilkendes der som udgangspunkt 10.000 kr. i krænkelsesgodtgørelse i tilfælde

af frihedsberøvelse, jf. straffelovens § 261, afpresning, jf. straffelovens § 281 og røveri, jf. straffelovens § 288.

2.2.1.1. Højesterets dom i Se & Hør-sagen

I Højesterets dom, U 2020.1879 H, tog Højesteret stilling til spørgsmålet om betaling af tortgodtgørelse i forbindelse med den såkaldte Se & Hør-sag. Sagen angår en person, B, som i en periode fra 24. juni 2008 til 31. december 2011 efter aftale og mod betaling, videregav oplysninger om cirka 900 kreditkorttransaktioner til et ugeblad. Ved tidligere pådømte straffesager blev forlaget for ugebladet straffet med bøder på i alt 10 mio. kr., imens B og den tidligere chefredaktør på ugebladet blev straffet med fængsel i henholdsvis 1 år og 6 måneder og 1 år og 3 måneder.

I Højesterets dom blev det lagt til grund, at B i en periode fra juni 2008 til september 2009 i 10-11 tilfælde skaffede sig adgang til oplysninger om A's kreditkorttransaktioner – herunder om tidspunkt, beløb og i nogle tilfælde sted – og videregav disse oplysninger til ugebladet. Transaktionerne vedrørte bl.a. betaling på hoteller og i restauranter, bestilling af rejsebilletter samt køb i stormagasiner.

Det blev endvidere lagt til grund, at ugebladet anvendte en af disse oplysninger i en artikel fra juli 2008, hvor det bl.a. fremgik, at A havde været på et bestemt diskotek i Berlin, ligesom det blev lagt til grund, at A i en periode fra november 2008 til februar 2009 stod på en liste, som B sendte til ugebladet med navne på en række offentligt kendte personer.

Højesteret fandt, at A havde været udsat for grove retsstridige krænkelse af sit privatliv i form af overvågning af sine kreditkorttransaktioner – og dermed i en vis udstrækning sin færden.

Højesteret bemærkede med henvisning til forarbejderne til erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, og senere ændringer og af forarbejderne til den tidligere bestemmelse i § 15 i ikrafttrædelsesloven til straffeloven, at anvendelsesområdet for tort forudsætter en culpøs krænkelse af en vis grovhed, og at krænkelsen skal angå den pågældendes selv- og æresfølelse, dvs. vedkommendes opfattelse af eget værd og omdømme.

Højesteret fandt, at uanset, at A har været udsat for grove retsstridige krænkelse, var krænkelse efter deres karakter og omfang ikke egnet til at påvirke A's selv- og æresfølelse, og derfor tiltrådte Højesteret både byrettens og landsrettens dom om, at A ikke var berettiget til godtgørelse for tort efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Der kan være angreb rettet mod en andens person eller frihed, der er særligt grove og dermed begrunder tilkendelse af krænkelsesgodtgørelse, og der kan være tilfælde af grove retsstridige krænkelse mod en andens fred eller ære, der også bør begrunde ydelse af krænkelsesgodtgørelse.

I U 2020.1879 konstaterede Højesteret, at der var tale om grove retsstridige krænkelse, men at det ikke var muligt at blive tilkendt tortgodtgørelse, fordi krænkelse ikke havde været egnet til at påvirke den forurettedes selv- og æresfølelse. På den baggrund var der ikke hjemmel til at tilkende tortgodtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1.

Modsat blev der ved Højesterets dom af 2. marts 2020, U 2020.1615 H, tilkendt tortgodtgørelse på baggrund af en arbejdsgivers konstante videoovervågning af og løbende kontrol med, at en underordnet ansat udførte sit arbejde korrekt, hvilket medførte en stor psykisk belastning for den ansatte. Højesteret lagde bl.a. vægt på, at der ikke forelå saglige og proportionale grunde – i form af f.eks. arbejdsmæssige eller sikkerhedsmæssige forhold – til at anvende overvågning over for den ansatte, og at den ansatte under udførelsen af sit arbejde havde følt sig konstant overvåget på sin arbejdsplads.

Der kan således være tilfælde, hvor overvågning konkret kan begrunde tilkendelse af tortgodtgørelse. Det må ligeledes formodes at være tilfældet, hvis der i U 2020.1879 H f.eks. havde været tale om, at endnu flere oplysninger var blevet offentliggjort, herunder oplysninger af mere intim karakter.

Selv om der kan være tilfælde, hvor det ved eksempelvis overvågning, herunder overvågning af kreditkorttransaktioner, konkret kan begrundes, at der bør tilkendes tortgodtgørelse, fordi krænkelse har været egnet til at påvirke forurettedes selv- og æresfølelse, vil der være tilfælde, hvor der ikke kan tilkendes tortgodtgørelse. For at undgå, at der er grove krænkelse, som falder uden for anvendelsesområdet for erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, finder Justitsministeriet, at der bør indføres hjemmel til, at der kan tilkendes krænkelsesgodtgørelse, hvis der er tale om en særligt grov krænkelse af en andens fred eller ære, som dog ikke har været egnet til at påvirke forurettedes selv- og æresfølelse. Det betyder, at anvendelsesområdet for ydelse af krænkelsesgodtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3 (der bliver stk. 4), bør udvides.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Da bestemmelsen i erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3, blev indsat, blev der alene åbnet for muligheden for at tilkende krænkelsesgodtgørelse i forbindelse med kriminalitet rettet mod en andens frihed eller person.

Det foreslås, at udvide anvendelsesområdet for tilkendelse af krænkelsesgodtgørelse til også at omfatte særligt grove krænkelse af en andens fred eller ære.

Bestemmelsen vil fortsat være tiltænkt et snævert anvendelsesområde, og det vil derfor ikke være alle grove krænkelse af en andens fred eller ære, der vil være omfattet.

Under visse omstændigheder skal det f.eks. være muligt at blive tilkendt krænkelsesgodtgørelse ved grove tilfælde af overvågning eller brug af stjålne oplysninger, herunder

f.eks. kreditkorttransaktioner. Karakteren af de pågældende oplysninger samt omfanget heraf kan tillægges vægt ved vurderingen af, hvorvidt en krænkelse af en andens fred eller ære er særligt grov. Endvidere kan der lægges vægt på, hvorvidt forholdet er sket for vindings skyld. Dette er ikke en udtømmende angivelse af momenter, der kan tillægges vægt, og det vil således bero på en konkret vurdering af den pågældende sags omstændigheder, hvorvidt en krænkelse mod en andens fred eller ære kan udløse krænkelsesgodtgørelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

2.3. Regulering og forrentning af erstatnings- og godtgørelsesbeløb i offererstatningsager

2.3.1. Gældende ret

Ved afgørelser om erstatning efter offererstatningsloven finder dansk rets almindelige regler om skadevolderens erstatningsansvar, herunder om nedsættelse eller bortfald af erstatning på grund af skadelidtes eller afdødes medvirken til skaden eller accept af risikoen for skade, tilsvarende anvendelse, jf. offererstatningslovens § 6 a.

At erstatning og godtgørelse fastsættes efter reglerne i erstatningsansvarsloven betyder for det første, at selve udmålingen af erstatninger og godtgørelser sker efter reglerne i erstatningsansvarsloven. Der ydes således erstatning for helbredelsesudgifter og andet tab, tabt arbejdsfortjeneste, godtgørelse for svie og smerte og varigt mén, erstatning for erhvervsevnetab samt godtgørelse for tort. Hvis skadelidte afgår ved døden som følge af skaden, kan der tilkendes erstatning for tab af forsørger, godtgørelse til efterladte samt begravelsesudgifter eller et overgangsbeløb.

Henvisningen til reglerne i erstatningsansvarsloven betyder også, at reglerne heri om bl.a. regulering af erstatnings- og godtgørelsesbeløb og regler om betaling og forrentning finder anvendelse for erstatninger og godtgørelser efter offererstatningsloven.

Efter § 15, stk. 1, 1. pkt., i erstatningsansvarsloven reguleres de beløb, der er nævnt i lovens § 3, § 4, stk. 1, § 6, stk. 2, § 8, § 13, stk. 1, 2. pkt., og § 14 a årligt pr. 1. januar med 2,0 pct. tillagt tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det gælder godtgørelse for svie og smerte, godtgørelse for varigt mén, maksimumsgrænsen for årsløn ved beregning af erhvervsevnetab, erstatning for erhvervsevnetab for personer, som ved skadens indtræden ikke er fyldt 15 år, minimumserstatning for tab af forsørger til ægtefælle eller samlever og overgangsbeløbet til efterlevende ægtefælle eller samlever. Beløbene afrundes efter bestemmelsens stk. 1, 2. pkt., til nærmeste med 500 delelige kronebeløb, for det i § 3, 1. pkt., nævnte beløb dog til nærmeste med 5 delelige kronebeløb. Reguleringen sker på grundlag af de på reguleringstidspunktet gældende beløb før afrunding, jf. § 15, stk. 1, 3. pkt.

Efter erstatningsansvarslovens § 15, stk. 3, 1. pkt., fastsættes erstatning og godtgørelse på grundlag af de beløb, der efter bestemmelsens stk. 1 var gældende på det tidspunkt, hvor erstatningen og godtgørelsen kunne kræves betalt efter lovens § 16, stk. 1. Efter erstatningsansvarslovens § 15, stk. 3, 2. pkt., reguleres årslønnen efter § 7 og erstatningen efter § 14 efter reglerne i erstatningsansvarslovens § 15, stk. 1, i perioden mellem skadens indtræden og det tidspunkt, hvor erstatningen og godtgørelsen kunne kræves betalt efter lovens § 16, stk. 1.

Forfaldstidspunktet, det vil sige tidspunktet, hvor godtgørelse og erstatning kan kræves betalt, er fastsat i erstatningsansvarsloven § 16, stk. 1, 1. pkt. Efter denne bestemmelse kan godtgørelse og erstatning kræves betalt 1 måned efter, at skadevolderen har været i stand til at indhente de oplysninger, der er fornødne til bedømmelse af erstatningens størrelse.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketings Tidende 2000-01, tillæg A, side 3532, at skadelidte efter stk. 1 kan kræve erstatning og godtgørelse betalt fra 1 måned efter, at skadevolderen har været i stand til at indhente de oplysninger, der er nødvendige for at kunne bedømme erstatningens størrelse. Det fremgår også, at skadevolderen ikke kan bedømme erstatningens størrelse, før erstatningskravet er fremsat over for den pågældende, og derfor vil der tidligst kunne påløbe renter fra 1 måned efter erstatningskravets fremsættelse over for skadevolderen. Endelig fremgår det, at fristen begynder at løbe fra det tidspunkt, hvor skadevolderen kunne og burde have indhentet de oplysninger, der var nødvendige for at kunne vurdere erstatningskravet og dets størrelse. Efter erstatningsansvarslovens § 16, stk. 2, ydes der renter fra ovenstående forfaldstidspunkt.

I Højesterets dom af 4. december 2020 (U. 2021.1058/2), som var anlagt af en skadelidt mod Ankenævnet for Patienterstatningen, udtalte Højesteret sig om forrentningstidspunktet efter erstatningsansvarslovens § 16. Højesteret fandt i den konkrete sag, at krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste skal forrentes fra det tidspunkt, hvor det kan kræves betalt, og at erstatning for tabt arbejdsfortjeneste kan kræves betalt 1 måned efter, at skadevolderen har været i stand til at indhente de oplysninger, der er fornødne til bedømmelse af erstatningens størrelse. Tidspunktet for, hvornår Patienterstatningen i den konkrete sag kunne have indhentet de nødvendige oplysninger for at kunne bedømme størrelsen af kravet vedrørende tabt arbejdsfortjeneste, måtte efter Højesterets opfattelse fastsættes skønsmæssigt. Højesteret fandt, at Patienterstatningen i hvert fald kunne have indhentet de nødvendige oplysninger inden for en måned efter, at man den 23. april 2013 havde modtaget en psykiatrisk speciallægeerklæring, som udgjorde det grundlæggende lægelige materiale i sagen. Kravet på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste skulle således forrentes efter yderligere en måned, hvilket ville sige fra den 23. juni 2013, i henhold til erstatningsansvarslovens § 16, stk. 1.

Reglerne om tort- og krænkelsesgodtgørelse findes i erstat-

ningsansvarslovens § 26. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), A, L 20 som fremsat, side 39, at erstatningsansvarsloven overlader domstolene et vidt skøn ved udmålingen af godtgørelser. Niveauerne for godtgørelserne er således ikke reguleret i selve erstatningsansvarsloven, men der er tilkendegivelser i bemærkningerne til § 26 om niveauerne for godtgørelserne. Tort- og krænkelsgodtgørelse fastsættes således ud fra et samlet skøn over den konkrete sags omstændigheder, og det forudsættes i forarbejderne, at niveauerne bør udvikle sig gennem domstolens praksis. Tort- og krænkelsgodtgørelse er ikke nævnt i erstatningsansvarslovens § 15, da der ikke er noget beløb i erstatningsansvarslovens § 26, som kan reguleres. Det fremgår imidlertid af bestemmelsens forarbejder, at domstolene bør tage hensyn til den almindelige lønudvikling i overensstemmelse med principperne i erstatningsansvarslovens § 15.

Erstatningsansvarslovens § 26 a indeholder regler om godtgørelse til efterladte. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 141 som fremsat, side 11-12, at godtgørelsens størrelse fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af de konkrete omstændigheder i den konkrete sag. Niveaue for godtgørelserne er ikke reguleret i selve erstatningsansvarsloven, men der er tilkendegivelser i bemærkningerne til § 26 a, om niveaue for godtgørelserne.

Det fremgår af offererstatningslovens § 11 a, stk. 1, at i tilfælde hvor skadelidtes krav på erstatning og godtgørelse fra skadevolderen er afgjort ved dom, ydes erstatning efter offererstatningsloven med det beløb, som er fastsat ved dommen, jf. dog §§ 7-10. Det gælder ikke, for så vidt skadevolderen under sagen må anses for at have anerkendt kravet ellers dets størrelse, jf. stk. 2. En dom er således bindende for Erstatningsnævnet i de tilfælde, hvor retten efter en egentlig prøvelse af sagen har udmålt erstatning i forhold til skadevolderen. Hvis særlige omstændigheder taler for det, kan nævnet uanset reglen i stk. 1 tilkende skadelidte en højere erstatning eller godtgørelse end fastsat ved dommen, jf. stk. 3. Det gælder f.eks. hvis taksterne for erstatning eller godtgørelse er steget siden dommen, og der er således tale om en meget snæver modifikation, jf. Folketingstidende 1984-85, tillæg A, spalte 1430.

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Højesteret afsagde den 4. december 2020 dom i en sag anlagt af en skadelidt mod Ankenævnet for Patienterstatningen, som blandt andet omhandlede forrentningstidspunktet efter erstatningsansvarslovens § 16. For en nærmere beskrivelse af dommens indhold henvises til pkt. 2.3.1.

Fælles for de skader, der er omfattet af henholdsvis klage- og erstatningsloven, som Patienterstatningen administrerer efter, og offererstatningsloven, er, at kravene hovedsageligt opgøres i medfør af reglerne i erstatningsansvarsloven, herunder lovens § 16 om renteberegning. Henset til, at Højesteret i dommen udtaler sig principielt om en rimelig sags-

behandlingstid hos en myndighed og konsekvenserne for rentetilkendelsen i medfør af erstatningsansvarslovens § 16, såfremt sagsbehandlingstiden overstiger, hvad Højesteret har vurderet som ”rimeligt”, har dommen givet anledning til, at nævnet har ændret sin praksis for forrentning.

Nævnets hidtidige praksis vedrørende erstatningsansvarslovens § 16 har været at fastsætte rentedatoen til en måned efter modtagelsen af fornøden dokumentation for et fremsat krav. Nævnet har således ikke generelt inddraget nævnets sagsbehandlingstider, herunder den tid, hvor sagen har afventet at blive taget under behandling, i sin fastsættelse af rentedatoen.

Dommen har betydelige konsekvenser for fremtidige fastsættelser af forrentningstidspunkter på offererstatningsområdet, sagsbehandlingen i Erstatningsnævnet og udgifter for skadevolder mv.

Dommen vil som følge af kravet om en konkret og skønmæssig vurdering af forrentningstidspunktet medføre mindre forudsigelighed og gennemsigtighed for skadelidte og indebære et øget behov for anvendelse af professionel bistand for borgerne.

Endvidere indebærer dommen, at det fremover bliver kompliceret at fastsætte forrentningstidspunkterne for de enkelte poster i en erstatningssag, fordi der ved fastsættelsen af tidspunkterne – ud over den tid, ansøger har været om at indsende nødvendige oplysninger – også vil skulle tages højde for nævnets sagsbehandlingstid. Det vil sige, at nævnet ved den endelige fastsættelse af rentedatoen skal inddrage det antal dage, der går ud over én måned, for hver gang der har været fremsat et nyt krav. Dette vil få ressourcemæssige konsekvenser og vil dermed kunne føre til forlængede sagsbehandlingstider. Herudover indebærer dommen øgede udgifter til renter, idet erstatninger og godtgørelser vil skulle forrentes tidligere end hidtil.

Det vil efter Justitsministeriets opfattelse være hensigtsmæssigt, at erstatnings- og godtgørelsesbeløb, der tilkendes af Erstatningsnævnet, fremover forrentes fra et objektivi, entydigt tidspunkt, der ikke giver anledning til tvivl, nemlig 14 dage efter afgørelsen. Det er hensigten, at dette skal føre til større forudsigelighed og gennemsigtighed for skadelidte samt forenkle sagsbehandlingen i Erstatningsnævnet, hvilket understøtter en hurtigere sagsbehandlingstid i nævnet for så vidt angår fastsættelsen af rentetidspunkterne.

Idet et ændret forrentningstidspunkt vil føre til senere forrentning og dermed færre renter til skadelidte, vil det samtidig være hensigtsmæssigt at opveje dette ved, at de tilkendte beløb opreguleres til det beløb, der er gældende på afgørelsestidspunktet frem for det tidligere forfaldstidspunkt. Justitsministeriet finder, at dette bør gælde dels for de krav, der allerede i dag reguleres efter erstatningsansvarslovens § 15 samt for en række krav, der ikke reguleres i dag, men som det grundet kravenes karakter, er muligt at regulere. Justitsministeriet bemærker i den forbindelse, at

sådan en regulering i de fleste tilfælde ikke helt vil opveje de færre renter.

Justitsministeriet vurderer, at visse krav ikke er egnede til regulering. Det drejer sig om tort- og krænkelsesgodtgørelse samt godtgørelse til efterladte, hvor der gør sig særlige forhold gældende. I tilfælde, hvor Erstatningsnævnet tager stilling til tort- og krænkelsesgodtgørelse samt godtgørelse til efterladte, anvendes niveauerne, der følger af henholdsvis bemærkningerne til erstatningsansvarsloven samt retspraksis. Idet der er tale om skønsmæssigt fastsatte beløb, der udvikler sig gennem praksis, finder Justitsministeriet ikke, at der bør foreslås en opregulering af disse krav. Da kravene således ikke foreslås værdisikret, bør kravene heller ikke omfattes af den foreslåede særregel om forrentning, men fortsat forrentes efter erstatningsansvarslovens § 16. Det bemærkes i den forbindelse, at mængden af sager, hvor Erstatningsnævnet selv tilkender tort- og krænkelsesgodtgørelse eller godtgørelse til efterladte, er forholdsvis begrænset.

Justitsministeriet finder endvidere, at der for fremtidige helbredelsesudgifter gør sig særlige forhold gældende, da erstatning for sådanne krav tilkendes for en fremtidig periode. Der vurderes derfor ikke at være det samme behov for værdisikring af denne type krav, ligesom skadelidte heller ikke bør tilkendes renter af et fremtidigt krav. Denne type krav foreslås derfor ikke taget med i den foreslåede regel om regulering, ligesom kravene heller ikke bør forrentes efter erstatningsansvarslovens § 16, som det ellers er tilfældet i dag. Kravene vil således blive omfattet af den nye forrentningsregel i den foreslåede § 6 c, stk. 1.

Det er endvidere Justitsministeriets opfattelse, at egentlige retskrav i medfør af offererstatningslovens § 11 a bør undtages fra de foreslåede særregler om regulering og forrentning. I sådanne tilfælde har dommen bindende virkning for Erstatningsnævnet, og det er således som det klare udgangspunkt ikke muligt for nævnet at tage stilling til hverken kravets størrelse eller forrentningen heraf.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås med lovforslagets § 2, nr. 2, at indsætte en ny bestemmelse i offererstatningslovens § 6 b, hvorefter erstatnings- og godtgørelsesbeløbene for både person- og tingskade fremover reguleres helt frem til afgørelsestidspunktet.

Det foreslås således, at erstatnings- og godtgørelsesbeløb for svie og smerte, varigt mén, maksimumsgrænsen for årsløn ved beregning af erhvervsevnetab, erstatning for erhvervsevnetab for personer, som ved skadens indtræden ikke er fyldt 15 år, minimumserstatning for tab af forsøger til ægtefælle eller samlever og overgangsbeløbet til efterlevende ægtefælle eller samlever fastsættes på grundlag af de beløb, der er gældende på afgørelsestidspunktet. Beløbene reguleres fortsat efter reglerne i erstatningsansvarslovens § 15, stk. 1.

Det vil betyde, at de førnævnte erstatnings- og godtgørelsesbeløb fortsat vil skulle reguleres årligt pr. 1. januar med 2,0

pct. tillagt tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent, ligesom de herefter fremkomne beløb vil skulle afrundes til nærmeste med 500 delelige kronebeløb, for det i erstatningsansvarslovens § 3, 1. pkt., nævnte beløb dog til nærmeste med 5 delelige kronebeløb. Som noget nyt vil erstatninger og godtgørelser fremover skulle fastsættes på baggrund af beløbene på afgørelsestidspunktet frem for forfaldstidspunktet

Det foreslås endvidere, at årslønnen, der er grundlag for beregning af erhvervsevnetab, og erstatning for tab af forsøger til efterlevende børn, reguleres i perioden mellem skadens indtræden og afgørelsestidspunktet efter reglerne i erstatningsansvarslovens § 15, stk. 1. Det vil betyde, at de nævnte beløb fortsat vil skulle reguleres årligt pr. 1. januar med 2,0 pct. tillagt tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent, ligesom de herefter fremkomne beløb vil skulle afrundes til nærmeste med 500 delelige kronebeløb. Som noget nyt vil den periode, hvor reguleringen skal foretages, være i perioden mellem skadens indtræden og til afgørelsestidspunktet fremfor i perioden mellem skadens indtræden og forfaldstidspunktet.

Endvidere foreslås det, at en række øvrige godtgørelses- og erstatningsbeløb, der udmåles efter lov om erstatningsansvar, reguleres efter reglerne i erstatningsansvarslovens § 15, stk. 1, 1. pkt., og fastsættes på grundlag af de regulerede beløb på afgørelsestidspunktet. Det drejer sig om erstatning for helbredelsesudgifter og andet tab, tabt arbejdsfortjeneste og erstatning for rimelige begravelsesudgifter. Det vil ligeledes gælde erstatning for skade på tøj og andre sædvanlige personlige ejendele efter offererstatningslovens § 1, stk. 2, samt for tingskade efter offererstatningslovens § 3.

Det vil betyde, at ovenstående godtgørelser og erstatninger, der tilkendes efter offererstatningsloven, fremover vil skulle reguleres efter reglerne i erstatningsansvarsloven § 15, stk. 1, 1. pkt. En sådan regulering foretages ikke efter gældende ret. Det vil betyde, at de faktiske godtgørelses- og erstatningsbeløb, der tilkendes, vil skulle reguleres årligt pr. 1. januar med 2,0 pct. tillagt tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Bestemmelsen vil også betyde, at ovenstående godtgørelser og erstatninger fremover vil skulle fastsættes efter regulering i henhold til erstatningsansvarslovens § 15, stk. 1, 1. pkt., frem til afgørelsestidspunktet.

Fælles for den foreslåede regulering af erstatnings- og godtgørelsesbeløb gælder, at den foreslåede nye ordning med afgørelsestidspunktet frem for forfaldstidspunktet som relevant kriterium for beregning af godtgørelser og erstatninger vil sikre, at skadelidtes krav på erstatning og godtgørelse værdisikres og ikke forringes, mens sagen behandles.

Egentlige retskrav efter offererstatningslovens § 11 a foreslås undtaget fra de foreslåede regler om regulering, idet domstolene i disse tilfælde har taget stilling til kravets størrelse.

Med lovforslagets § 2, nr. 2, foreslås det endvidere at indsætte en ny bestemmelse i offererstatningslovens § 6 c, om forrentningstidspunktet i offererstatningssager.

Det foreslås således, at erstatninger og godtgørelser, der tilkendes efter offererstatningsloven, og som udbetales senere end 14 dage efter afgørelsestidspunktet, forrentes fra udløbet af 14-dages fristen med en årlig rente svarende til renten i rentelovens § 5.

Forslaget vil betyde, at der vil påløbe renter fra 14 dage efter, at der er truffet afgørelse om tilkendelse af erstatning eller godtgørelse, hvis erstatningen eller godtgørelsen ikke er udbetalt inden denne frist. Forslaget vil således medføre en ændring af forrentningstidspunktet fra forfaldstidspunktet til afgørelsestidspunktet.

Fristen på 14 dage er sat ud fra et hensyn til at sikre, at skadelidte ikke skal vente unødigt længe på at få sin erstatning eller godtgørelse udbetalt, uden der begynder at påløbe renter. Det vurderes i den forbindelse, at en frist på 14 dage udgør en rimelig tid for Civilstyrelsen til at udbetale erstatning eller godtgørelse. Fristen på 14 dage svarer endvidere til den almindelige frist for fuldbyrdelse af domme efter retsplejelovens regler herom.

I overensstemmelse med de almindelige obligationsretlige regler om fordringshavermora, forrentes der ikke i tilfælde, hvor Civilstyrelsen grundet ansøgers forhold ikke kan udbetale den tilkendte erstatning inden for fristen på 14 dage. Det kan f.eks. være tilfælde, hvor udbetaling ikke kan ske, fordi der afventes oplysninger om kontonummer fra ansøger, hvis denne ikke har eller ikke ønsker udbetaling til sin NemKonto. Det kan eksempelvis også være tilfælde, hvor der skal oprettes en forvaltningskonto, for at der kan ske udbetaling af godtgørelse til en mindreårig.

Renten foreslås fastsat til renten efter rentelovens § 5, der udgør den officielle udlånsrente, som Nationalbanken fastsætter henholdsvis pr. den 1. januar og den 1. juli hvert år, med et tillæg på 8 pct. Det svarer til forrentningen efter gældende ret.

Det foreslås herudover, at krav på tort- og krænkelsegodtgørelse og godtgørelse til efterladte, der tilkendes af Erstatningsnævnet, fortsat skal forrentes efter reglerne i erstatningsansvarslovens § 16. Grundet de særlige forhold, der gør sig gældende for denne type krav, foreslås der ikke en værdisikring af disse krav, og det vurderes derfor, at de fortsat bør forrentes efter erstatningsansvarslovens § 16.

Egentlige retskrav efter offererstatningslovens § 11 a, foreslås undtaget fra de foreslåede særregler om forrentning, idet domstolene i disse tilfælde har taget stilling til kravets størrelse og forrentningen heraf.

Det skal understreges, at forslaget alene vil gælde erstatnings- og godtgørelsesbeløb, som tilkendes efter offererstatningsloven, og at forslaget således ikke vil få betydning for erstatninger og godtgørelser på andre retsområder.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 1 og 2, og bemærkningerne hertil.

2.4. Regulering og forrentning af erstatnings- og godtgørelsesbeløb i regressager

2.4.1. Gældende ret

Når Erstatningsnævnet tilkender erstatning og godtgørelse til skadelidte, som f.eks. har lidt personskade som følge af en straffelovsovertrædelse, udbetales erstatningen og godtgørelsen af staten.

Efter § 17 i lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser indtræder staten, i det omfang der ydes erstatning eller godtgørelse, i skadelidtes krav mod skadevolderen. Det vil sige, at staten kan rette et krav mod skadevolderen med henblik på, at skadevolderen helt eller delvist afholder den udgift, som statskassen foreløbigt har betalt til skadelidte.

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 277 af 26. maj 1976. Loven var i vidt omfang baseret på betænkning nr. 751/1975 om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser. Det fremgår af betænkningen side 39, at Erstatningsnævnets tilkendelse af erstatning ikke er bindende i den regressag, som staten anlægger mod skadevolderen. Dette gælder dog ikke, hvis nævnets afgørelse blot gentager en forudgående dom jf. offererstatningslovens § 11 a, stk. 1.

Skadevolders erstatningspligt overfor skadelidte er baseret på almindelige erstatningsretlige principper, og statens regreskrav er afledt heraf, jf. Folketingstidende 2005-06, tillæg A, side 6756. Det vil sige, at Civilstyrelsen, som har ansvaret for behandlingen af regressagen, i den forbindelse skal foretage en selvstændig juridisk vurdering af, om de erstatningsretlige betingelser for at gøre krav gældende mod skadevolderen er opfyldt, og dette skal kunne dokumenteres over for skadevolder. Civilstyrelsen skal således ved behandlingen af regressagen bl.a. kunne godtgøre over for skadevolderen, at der er et ansvarsgrundlag, at der er årsagssammenhæng mellem skadevolderens handlinger – den strafbare handling – og den erstatning der er udbetalt til skadelidte, herunder størrelsen af den udbetalte erstatning eller godtgørelse.

Regressager er altså civilretlige sager, hvor staten er indtrådt i skadelidtes civilretlige erstatningskrav mod skadevolder.

Regreskravet kan ikke overstige skadelidtes krav mod skadevolder. Udgangspunktet er således, at staten ved at indtræde i kravet mod skadevolder ikke får en bedre retsstilling, end skadelidte ville have over for skadevolderen.

Det følger af retspraksis, at renter tilkendt efter erstatningsansvarslovens § 16 er en del af det krav, staten indtræder i mod skadevolder.

2.4.2. Justitsministeriets overvejelser

Efter de foreslåede bestemmelser i §§ 6 b og 6 c vil en række erstatnings- og godtgørelsesbeløb fremadrettet ikke skulle

forrentes efter erstatningsansvarslovens § 16, men derimod skulle opreguleres for at værdisikre kravene under Erstatningsnævnets behandling af sagerne. Nærmere bestemt skal en række erstatnings- og godtgørelsesbeløb fremover fastsættes på grundlag af de regulerede beløb, der er gældende på afgørelsestidspunktet frem for forfaldstidspunktet, som det er tilfældet i dag. Endvidere vil en række erstatnings- og godtgørelsesbeløb, der ikke i dag er genstand for regulering, fremover skulle reguleres efter reglerne i erstatningsansvarslovens § 15, stk. 1, 1. pkt. Dette er en fravigelse af de almindelige erstatningsretlige regler. For en nærmere beskrivelse af de foreslåede §§ 6 b og 6 c, henvises til pkt. 2.3.

Idet staten indtræder i skadelidtes krav mod skadevolderen, er det tvivlsomt, om staten har mulighed for at gøre regres for de beløb, Erstatningsnævnet tilkender skadelidte i medfør af §§ 6 b og 6 c. Såfremt skadelidte havde valgt at rette sit krav direkte mod skadevolderen, ville kravet skulle behandles på grundlag af erstatningsansvarslovens regler, og de foreslåede regler om opregulering i offererstatningsloven ville således ikke finde anvendelse.

Det vil efter Justitsministeriets opfattelse være hensigtsmæssigt, at det tydeliggøres i loven, at den opregulering og forrentning, der er foretaget i medfør af de foreslåede bestemmelser i §§ 6 b og 6 c, ligeledes finder anvendelse ved opgørelse af statens krav mod skadevolder, således at det fortsat er muligt for staten at gøre regres for det fulde beløb, der er udbetalt til skadelidte.

Med forslaget sikres der klarhed og sammenhæng mellem reglerne om Erstatningsnævnets tilkendelse af erstatning og godtgørelse og Civilstyrelsens efterfølgende behandling af regressagen.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes et nyt 2. pkt. i offererstatningslovens § 17, hvoraf det fremgår, at §§ 6 b og 6 c ligeledes finder anvendelse på opgørelsen af statens krav mod skadevolder.

Det vil sige, at Civilstyrelsen ved opgørelsen af statens regreskrav mod skadevolder kan anvende samme principper for beregning af kravets størrelse, som er anvendt af Erstatningsnævnet i forhold til skadelidte. Dette gælder uanset, om Civilstyrelsen alene vælger at forfølge dele af kravet, f.eks. når det vurderes af styrelsen, at der ikke foreligger den fornødne tabsdokumentation for det fulde krav, eller at der efter styrelsens vurdering ikke er dokumenteret tilstrækkelig årsagssammenhæng for dele af den udbetalte erstatning eller godtgørelse.

Med den foreslåede bestemmelse sikres det, at regreskravet – i udgangspunktet – er i overensstemmelse med det beløb, Erstatningsnævnet har tilkendt skadelidte i erstatning eller godtgørelse. Den foreslåede bestemmelse indebærer ikke, at Civilstyrelsen kan opregulere kravet yderligere under behandlingen af regressagen.

Bestemmelsen indebærer en ændring i skadevolders retstil-ling, idet denne ikke længere vil være ensartet i de tilfælde, hvor skadelidte har rettet kravet direkte mod skadevolder, og de tilfælde, hvor skadelidte vælger at søge erstatning hos Erstatningsnævnet. Der henvises til forslagens pkt. 2.3 om den foreslåede ordning i medfør af §§ 6 b og 6 c.

Bestemmelsen har ikke til formål at ændre på det forhold, at regressagen mod skadevolder er et selvstændigt civilt søgsmål, og at Civilstyrelsen i forbindelse med behandlingen af regressagen skal foretage en selvstændig juridisk vurdering af, om de erstatningsretlige betingelser for at gøre krav gældende mod skadevolderen er opfyldt, og at dette skal kunne dokumenteres overfor skadevolder.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Den foreslåede ordning for tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelser skønnes som udgangspunkt at medføre begrænsede merudgifter på Justitsministeriets område, som kan henføres til behandling af et yderligere antal sager i Erstatningsnævnet. Det kan dog ikke afvises, at der kan forekomme større sagskomplekser, som vil kunne medføre et betydeligt ressourceforbrug i Erstatningsnævnet.

Der lægges op til, at merudgifterne som følge af den foreslåede ordning for tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelser håndteres inden for Justitsministeriets eksisterende økonomiske ramme.

En yderligere sagstilgang vil samtidig kunne medføre en forøgelse af statens udgifter til tortgodtgørelse. Dette vil dog alene være relevant i det omfang, gerningspersonerne ikke selv har betalt godtgørelserne, f.eks. ved en efterfølgende regressag. Henset hertil samt forventningen om en begrænset tilgang af relevante sager for nærværende ordning vurderes merudgifterne som værende særdeles begrænsede.

Den foreslåede ordning for renteberegning forventes at reducere statens renteudgifter, samtidig med, at statens udgifter til godtgørelser og erstatninger forventes at stige. Det er vurderingen, at forslaget samlet set indebærer en reduktion i de samlede udgifter for det offentlige.

Det er forventningen, at de foreslåede regler vil forenkle sagsbehandlingen af offererstatningssager, idet der fastsættes et objektivt og entydigt tidspunkt, hvorfra der skal forrentes. Dette forventes at gøre administrationen af reglerne mere enkel, hvilket vil understøtte en hurtigere sagsbehandling.

Justitsministeriet vurderer, at lovforslaget i overensstemmelse med princip 1 (Enkle og klare regler) og 3 (Muliggør automatisk sagsbehandling) om digitaliseringsklar lovgivning bidrager til enklere regler og dermed en mere ensartet admi-

nistration, ligesom lovforslaget anvender objektive kriterier for, hvornår forrentning skal ske.

Det er Justitsministeriets vurdering, at de resterende principper ikke er relevante for lovforslaget.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes at have positive administrative konsekvenser for borgere, der ansøger om erstatning ved Erstatningsnævnet i form af kortere sagsbehandlingstider og mere gennemskuelige afgørelser og forrentningstidspunkter.

Endvidere vurderes det, at lovforslaget vil indebære, at det samlede beløb, skadelidte modtager, i de fleste tilfælde vil være lavere end i dag. Det skyldes, at skadelidte i de fleste tilfælde vil modtage færre renter af erstatningen eller godtgørelsen, hvilket typisk ikke vil blive helt opvejet af den foreslåede opregulering.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar har i perioden fra den 1. februar 2022 til den 1. marts 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Retshjælp, Aarhus Universitet (Juridisk Institut), Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademikerne, Amnesty International Danmark, Børnenes Kontor, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Copenhagen Business School (Juridisk Institut), Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Kvindesamfund, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den Sociale Retshjælps Fond, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalfor-

sorgen, Digitaliseringsstyrelsen, Digitalt Ansvar, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Erstatningsnævnet, Foreningen af Offentlige Anklagere, Forsikring & Pension, HK-Landsklubben Danmarks Domstole, HK Politiet og Anklagemyndigheden, Hjælp Voldsofre, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, Kommunernes Landsforening (KL), Københavns Retshjælp, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen Krim, Landsforeningen for Voldsramte Kvinder, Landsforeningen SIND, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), Landsorganisationen mod seksuelle overgreb, Offerrådgivningen i Danmark, Patienterstatningen, Politiforbundet, Red Barnet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Røde Kors, Syddansk Universitet (Juridisk Institut)

Et udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser har i perioden fra den 1. marts 2022 til den 29. marts 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Retshjælp, Aarhus Universitet (Juridisk Institut), Advokatsamfundet, Akademikerne, Amnesty International Danmark, Børnenes Kontor, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Center for Seksuelle Overgreb, Center for Voldtægts ofre (Rigshospitalet), Center for Voldtægts ofre (Aarhus Universitetshospital), Copenhagen Business School (Juridisk Institut), Danner, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Kvindesamfund, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den Sociale Retshjælps Fond, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Digitaliseringsstyrelsen, Digitalt Ansvar, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Erstatningsnævnet, Foreningen af Offentlige Anklagere, Forsikring & Pension, Grønlands Selvstyre via Rigsombudsmanden i Grønland, HK-Landsklubben Danmarks Domstole, HK Politiet og Anklagemyndigheden, Hjælp Voldsofre, Institut for Menneskerettigheder, Joan-Søstre, Justitia, Kommunernes Landsforening (KL), Kvinderådet, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen Krim, Landsforeningen for Voldsramte Kvinder, Landsforeningen SIND, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), Landsorganisationen mod seksuelle overgreb, Offerrådgivningen i Danmark, Patienterstatningen, Politiforbundet, Red Barnet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Røde Kors, Socialpædagogerne Landsforbund og Syddansk Universitet (Juridisk Institut).

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Den foreslåede ændring af forrentningstidspunkt forventes samlet set at reducere statens renteudgifter.	Den foreslåede ordning for tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelser vil som udgangspunkt medføre meget begrænsede merudgifter for staten. Der lægges op til, at merudgifterne som følge af den foreslåede ordning for tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelser håndteres inden for Justitsministeriets eksisterende økonomiske ramme.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Den foreslåede ordning for renteberegning forventes at forenkle sagsbehandlingen hos Civilstyrelsen, da administrationen af reglerne bliver mere enkel. Dette forventes at understøtte en hurtigere sagsbehandling.	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Den foreslåede ordning for renteberegning forventes at føre til hurtigere sagsbehandling samt mere gennemskuelige afgørelser.	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Erstatningsansvarslovens § 26 indeholder regler om tort- og krænkelsesgodtgørelse. Det følger af stk. 1, at der kan tilkendes tortgodtgørelse, såfremt der er sket en retsstridig krænkelse af en persons frihed, fred, ære eller person. Efter stk. 2, kan der ved fastsættelsen af godtgørelsens størrelse lægges vægt på, at krænkelsen er begået ved en forbrydelse, som er omfattet af straffelovens kapitel 23 om forbrydelser i familieforhold, f.eks. incest, eller kapitel 24 om seksualforbrydelser, f.eks. voldtægt, herunder at krænkelsen er begået over for en person under 18 år. Det samme gælder, hvis krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelserne i straffelovens kapitel 27 om freds- og ærekrænkelser. Det gælder dog ikke de overtrædelser, der er nævnet i straffelovens §§ 266-266 b om trusler mv.

Det foreslås at indsætte § 26, stk. 2, 4. pkt., hvorefter det ved fastsættelsen af godtgørelsen tillige kan tillægges vægt, at krænkelsen er en digital seksuel krænkelse.

Bestemmelsen i § 26, stk. 2, 4. pkt., er ny og har til formål at fastlægge et udgangspunkt for de tortbeløb, der udbetales til ofre for digitale seksuelle krænkelser.

Med udtrykket ”digitale seksuelle krænkelser” forstås i bestemmelsens forstand bl.a. deling eller offentliggørelse af nøgenbilleder eller andet materiale af seksuel karakter, herunder billeder, videoer eller lydspor, som sker via internettet eller andre digitale medier uden samtykke fra den eller de personer, der optræder på materialet.

Digitale seksuelle krænkelser kan straffes efter forskellige regler, herunder bl.a. straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser, straffelovens § 235 om udbredelse og besiddelse af pornografiske billeder eller video af personer under 18 år og straffelovens § 264 d om videregivelse af private billeder vedrørende en andens private forhold.

Niveauet for tortgodtgørelse for digitale seksuelle krænkelser bør fastsættes til et udgangspunkt i størrelsesordenen 5.000 kr. til 30.000 kr.

De nævnte niveauer er 2021-niveauer. Det forudsættes således, at domstolene, når de fremover udmåler tortgodtgørelse i sager om digitale seksuelle krænkelser, tager hensyn til den almindelige lønudvikling, jf. principperne i erstatningsansvarslovens § 15. Herved sikres det, at godtgørelsesniveauerne ikke stagnerer på 2021-niveau.

Tortgodtgørelsen vil som hidtil skulle fastsættes af domstolene ud fra et samlet skøn over den konkrete sags omstændigheder, og niveauerne bør udvikle sig gennem domstolens praksis. Det forudsættes derfor, at domstolene på baggrund af de konkrete omstændigheder fortsat vil kun-

ne fastsætte en højere tortgodtgørelse end det angivne niveau. Domstolene vil ved udmålingen f.eks. kunne lægge vægt på, om delingen er sket i et ”lukket” miljø, såsom messenger eller andre beskedtjenester, eller på internettet.

Der er ikke tilsigtet ændringer i godtgørelsesbeløbene efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, for andre krænkelser eller i udmålingen af tortgodtgørelse i medfør af andre regelsæt, f.eks. reglerne om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning, jf. retsplejelovens kapitel 93 a.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 2

Erstatningsansvarslovens § 26 indeholder regler om tort- og krænkelsesgodtgørelse. Det følger af stk. 1, at der kan tilkendes tortgodtgørelse, såfremt der er sket en retsstridig krænkelse af en persons frihed, fred, ære eller person. Stk. 2 indeholder en række faktorer, som kan tillægges vægt ved fastsættelsen af godtgørelsen.

Det foreslås at indsætte § 26, stk. 3, hvoraf det følger, at ved fastsættelsen af godtgørelsen skal alle digitale seksuelle krænkelser, der er begået uafhængigt af hinanden, vurderes selvstændigt.

Formålet med det foreslåede stk. 3 er at sikre, at når de digitale seksuelle krænkelser er begået uafhængigt af hinanden, skal krænkelserne også vurderes selvstændigt ved udmålingen af tortgodtgørelse, ligesom det gælder for fysiske krænkelser.

Det betyder, at der ikke vil være en grænse for, hvor mange gange en forurettet kan blive tilkendt tortgodtgørelse, idet alle gerningspersoner skal udrede tortgodtgørelse for retsstridige krænkelser uden hensyn til, hvor meget der i øvrigt er blevet tilkendt den forurettede i det samme sagskompleks.

Hermed sikres, at der ikke vil være gerningspersoner, der kan undgå at betale tortgodtgørelse, alene fordi deres straffesag først bliver behandlet, efter et eventuelt loft er nået.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 3

Erstatningsansvarslovens § 26 indeholder regler om tort- og krænkelsesgodtgørelse. Det følger af stk. 3, at selv om der ikke er lidt tort, skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en anden, dog betale den forurettede en godtgørelse, såfremt krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret et særligt groft angreb mod en andens person eller frihed.

Det foreslås at indsætte § 26, stk. 3, 2. pkt. (der bliver til stk. 4), hvorefter anvendelsesområdet for tilkendelse af krænkelsesgodtgørelse udvides til også at omfatte særligt grove krænkelser af en andens fred eller ære.

Der foreslås med ændringen en udvidet adgang til at yde godtgørelse for ikke-økonomisk skade i forbindelse med forbrydelser, hvor der ikke er lidt tort.

Formålet med at indsætte det foreslåede 2. pkt. i bestemmelsen er at sikre, at der i de tilfælde, hvor der ikke er lidt tort, og hvor der ikke ydes en godtgørelse efter stk. 1, fremover kan udmåles en godtgørelse som kompensation for ikke-økonomisk skade (krænkelsgodtgørelse), hvis krænkelsen er sket ved en forbrydelse, der har indebåret en særlig grov krænkelse af en andens fred eller ære.

Bestemmelsen vil som hidtil – og i modsætning til stk. 1 – alene omfatte krænkelse, der er sket ved en forbrydelse. Derfor kan der ikke tilkendes godtgørelse efter bestemmelsen ved uagtsomme forhold.

Krænkelsen vil skulle være rettet mod en andens fred eller ære, og bestemmelsens kerneområde vil være straffelovsovertrædelser i form af uberettiget adgang til datasystemer, brud på brevhemmeligheden og aflytning (straffelovens § 263), uberettiget videregivelse mv. af adgangsmidler til et datasystem (straffelovens § 263 a), husfredskrænkelser (straffelovens § 264), uberettiget fotografering af personer på ikke frit tilgængeligt sted (straffelovens § 264 a), uberettiget udnyttelse mv. af oplysninger fremkommet ved visse fredskrænkelser (straffelovens § 264 c), uberettiget videregivelse af meddelelser eller billeder vedrørende en andens private forhold (straffelovens § 264 d) og ærekrænkelser (straffelovens §§ 267-268).

Bestemmelsen vil fortsat være tiltænkt et snævert anvendelsesområde, og det vil således ikke være alle grove krænkelse mod en andens fred eller ære, der vil være omfattet.

Kravet om forbrydelsens særlige grovhed vil forudsætte, at forholdet også ved strafudmålingen betragtes som værende af grovere karakter, uden at der dog vil være krav om, at straffen er af en bestemt minimumslængde.

Der tilsigtes ingen ændringer ved vurderingen af grovheden ved særligt grove angreb mod en andens person eller frihed.

Ved vurderingen af, hvorvidt der er tale om særligt grove krænkelse af en andens fred eller ære, vil det bl.a. kunne tillægges vægt, om krænkelsen er begået for vindings skyld. Der vil endvidere kunne lægges vægt på karakteren af eksempelvis den overvågning, der har fundet sted, herunder hvorvidt der er tale om særligt private forhold, ligesom omfanget af krænkelsen kan tillægges vægt, f.eks. om overvågningen har været langvarig eller konstant.

Som hidtil vil det bero på en konkret vurdering på baggrund af den enkelte sags omstændigheder, hvorvidt en krænkelse mod en andens fred eller ære skal udløse krænkelsgodtgørelse.

Godtgørelsens størrelse vil som hidtil skulle fastsættes af domstolene ud fra et samlet skøn over den konkrete sags

omstændigheder, og niveauet bør udvikle sig gennem domstolens praksis.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 4

Erstatningsansvarslovens § 26 indeholder regler om tort- og krænkelsgodtgørelse. Det følger af stk. 4, at § 18, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse på godtgørelse efter stk. 1-4 og på godtgørelse efter § 26 a.

Det følger af erstatningsansvarslovens § 18, 1. pkt., at krav om erstatning og godtgørelse for personskade og krav om erstatning til den, der har mistet en forsørger, ikke kan overdrages, så længe kravet og dets størrelse ikke er anerkendt eller fastslået af domstolene.

Det foreslås at ændre § 26, stk. 4, der bliver stk. 5, således, at der henvises til stk. 1-4.

Den foreslåede ændring er en konsekvensændring som følge af, at det med lovforslagets § 1, nr. 2, foreslås at indsætte et nyt stk. 3.

Til § 2

Til nr. 1

Ved afgørelser om erstatning efter offererstatningsloven finder dansk rets almindelige regler om skadevolderens erstatningsansvar, herunder om nedsættelse eller bortfald af erstatning på grund af skadelidtes eller afdødes medvirken til skaden eller accept af risikoen for skade, tilsvarende anvendelse, jf. offererstatningslovens § 6 a.

At erstatning og godtgørelse fastsættes efter reglerne i erstatningsansvarsloven, betyder for det første, at selve udmålingen af erstatninger og godtgørelser sker efter reglerne i erstatningsansvarsloven. Der ydes således erstatning for helbredelsesudgifter og andet tab, tabt arbejdsfortjeneste, godtgørelse for svie og smerte og varigt mén, erstatning for erhvervsevnetab samt godtgørelse for tort. Hvis skadelidte afgår ved døden som følge af skaden, kan der tilkendes erstatning for tab af forsørger, godtgørelse til efterladte samt begravelsesudgifter eller et overgangsbæleb.

Henvisningen til reglerne i erstatningsansvarsloven betyder også, at reglerne heri om bl.a. regulering af erstatnings- og godtgørelsesbeløb og reglerne om betaling og forrentning finder anvendelse for erstatninger og godtgørelser efter offererstatningsloven.

Det foreslås, at der i § 6 a i offererstatningslovens efter »tilsvarende anvendelse« indsættes »jf. dog §§ 6 b og 6 c«.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af de foreslåede §§ 6 b og 6 c i offererstatningsloven, jf. lovforslagets § 2, nr. 2. Ændringen sikrer, at det tydeliggøres, at reglerne i de

foreslåede §§ 6 b og 6 c afviger fra hovedreglen i § 6 a om, at erstatning og godtgørelse fastsættes efter reglerne i erstatningsansvarsloven.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget

Til nr. 2

Ved afgørelser om erstatning efter offererstatningsloven finder dansk rets almindelige regler om skadevolderens erstatningsansvar, herunder om nedsættelse eller bortfald af erstatning på grund af skadelidtes eller afdødes medvirken til skaden eller accept af risikoen for skade, tilsvarende anvendelse, jf. offererstatningslovens § 6 a.

Henvisningen til reglerne i erstatningsansvarsloven betyder bl.a., at reglerne heri om bl.a. regulering af erstatnings- og godtgørelsesbeløb og reglerne om betaling og forrentning finder anvendelse for erstatninger og godtgørelser efter offererstatningsloven.

Det fremgår af erstatningsansvarslovens § 15, stk. 1, 1. pkt., at de i § 3, § 4, stk. 1, § 6, stk. 2, og § 8, § 13, stk. 1, 2. pkt., og § 14 a nævnte beløb reguleres årligt pr. 1. januar med 2,0 pct. tillagt tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbene afrundes efter bestemmelsens stk. 1, 2. pkt., til nærmeste med 500 delelige kronebeløb, for det i § 3, 1. pkt., nævnte beløb dog til nærmeste med 5 delelige kronebeløb. Reguleringen sker på grundlag af de på reguleringstidspunktet gældende beløb før afrunding, jf. § 15, stk. 1, 3. pkt.

Efter erstatningsansvarslovens § 15, stk. 3, 1. pkt., fastsættes erstatning og godtgørelse på grundlag af de beløb, der efter bestemmelsens stk. 1 var gældende på det tidspunkt, hvor erstatningen og godtgørelsen kunne kræves betalt efter lovens § 16, stk. 1. Efter erstatningsansvarslovens § 15, stk. 3, 2. pkt., reguleres årslønnen efter § 7 og erstatningen efter § 14 efter reglerne i erstatningsansvarslovens § 15, stk. 1, i perioden mellem skadens indtræden og det tidspunkt, hvor erstatningen og godtgørelsen kunne kræves betalt efter lovens § 16, stk. 1.

Det fremgår af erstatningsansvarslovens § 16, stk. 1, 1. pkt., at godtgørelse og erstatning kan kræves betalt 1 måned efter, at skadevolderen har været i stand til at indhente de oplysninger, der er fornødne til bedømmelse af erstatningens størrelse.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 3532, at skadelidte efter stk. 1 kan kræve erstatning og godtgørelse betalt fra 1 måned efter, at skadevolderen har været i stand til at indhente de oplysninger, der er nødvendige for at kunne bedømme erstatningens størrelse. Det fremgår også, at skadevolderen ikke kan bedømme erstatningens størrelse, før erstatningskravet er fremsat over for den pågældende, og derfor vil der tidligst kunne påløbe renter fra 1 måned efter erstatningskravets fremsættelse over for skadevolderen. Endelig fremgår

det, at fristen begynder at løbe fra det tidspunkt, hvor skadevolderen kunne og burde have indhentet de oplysninger, der var nødvendige for at kunne vurdere erstatningskravet og dets størrelse.

Efter erstatningsansvarslovens § 16, stk. 2, forrentes beløbet fra det tidspunkt, hvor det kan kræves betalt efter stk. 1, med en årlig rente svarende til renten i henhold til rentelovens § 5.

Reglerne om tort- og krænkelsesgodtgørelse findes i erstatningsansvarslovens § 26. Tort- og krænkelsesgodtgørelse fastsættes ud fra et samlet skøn over den konkrete sags omstændigheder, og det forudsættes i bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), A, L 20 som fremsat, side 39, at niveauerne bør udvikle sig gennem domstolens praksis. Tort- og krænkelsesgodtgørelse er ikke omfattet af erstatningsansvarslovens § 15, men det fremgår af bestemmelsens bemærkninger, at domstolene bør tage hensyn til den almindelige lønudvikling i overensstemmelse med principperne i erstatningsansvarslovens § 15.

Erstatningsansvarslovens § 26 a indeholder regler om godtgørelse til efterladte. Godtgørelsen fastsættes ligeledes på baggrund af en samlet vurdering af de konkrete omstændigheder i den konkrete sag, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 141 som fremsat, side 11-12

Det fremgår af offererstatningslovens § 11 a, stk. 1, at i tilfælde, hvor skadelidtes krav på erstatning og godtgørelse fra skadevolderen er afgjort ved dom, ydes erstatning efter offererstatningsloven med det beløb, som er fastsat ved dommen, jf. dog §§ 7-10. Det gælder ikke, for så vidt skadevolderen under sagen må anses for at have anerkendt kravet ellers dets størrelse, jf. stk. 2. En dom er således bindende for Erstatningsnævnet i de tilfælde, hvor retten efter en egentlig prøvelse af sagen har udmålt erstatning i forhold til skadevolderen. Hvis særlige omstændigheder taler for det, kan nævnet uanset reglen i stk. 1 tilkende skadelidte en højere erstatning eller godtgørelse end fastsat ved dommen, jf. stk. 3. Det gælder f.eks. hvis taksterne for erstatning eller godtgørelse er steget siden dommen, og der er således tale om en meget snæver modifikation, jf. Folketingstidende 1984-85, tillæg A, spalte 1430.

Det foreslås, at der i offererstatningsloven indsættes to nye bestemmelser, som vil medføre en fravigelse af reglerne i § 15, stk. 3, og § 16 i erstatningsansvarsloven for erstatninger og godtgørelser, der tilkendes efter reglerne i offererstatningsloven. De foreslåede bestemmelser vil have betydning for beregningen af erstatninger og godtgørelser i offererstatningssager og for forrentningstidspunktet af disse.

Det foreslås med § 6 b, stk. 1, at erstatnings- og godtgørelsesbeløb efter § 3, § 4, stk. 1, § 6, stk. 2, § 8, § 13, stk. 1, 2. pkt., og § 14 a i lov om erstatningsansvar, der tilkendes efter denne lov, fastsættes på grundlag af de beløb, der er gældende på afgørelsestidspunktet, jf. dog stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse vil have betydning for godtgø-

relse for svie og smerte, godtgørelse for varigt mén, maksimumsgrænsen for årsløn ved beregning af erstatning for erhvervsevnetab, erstatning for erhvervsevnetab for personer, som ved skadens indtræden ikke er fyldt 15 år, minimumserstatning for tab af forsøger til ægtefælle eller samlever og overgangsbeløbet til efterlevende ægtefælle eller samlever.

Det foreslåede § 6 b, stk. 1, vil betyde, at ovenstående godtgørelser og erstatninger fremover vil skulle fastsættes på grundlag af de beløb, der efter reguleringen efter erstatningsansvarslovens § 15, stk. 1, er gældende på afgørelses-tidspunktet. Det vil således samtidigt betyde, at disse erstatninger og godtgørelser ikke længere vil skulle fastsættes på grundlag af det beløb, der var gældende på det tidspunkt, hvor godtgørelsen og erstatningen kunne kræves betalt efter erstatningsansvarslovens § 16, stk. 1 (forfaldstidspunktet), som er 1 måned efter, at skadevolderen har været i stand til at indhente de oplysninger, der er fornødne til bedømmelse af erstatningens størrelse.

Den foreslåede nye ordning med afgørelsestidspunktet frem for forfaldstidspunktet som relevant kriterium for beregning af godtgørelser og erstatninger, som tilkendes på offererstatningsområdet, vil sikre, at skadelidtes krav på erstatning og godtgørelse værdisikres og ikke forringes, mens sagen behandles.

Ændringen til afgørelsestidspunktet vil eksempelvis betyde, at hvis Erstatningsnævnet i 2022 tilkender en godtgørelse for varigt mén, jf. § 4 i lov om erstatningsansvar, da vil godtgørelsen skulle fastsættes til det beløb, som godtgørelsen for varigt mén er reguleret til i 2022 efter § 15, stk. 1, i lov om erstatningsansvar. Dette vil gælde, uanset hvornår skaden er sket, eller hvornår der er ansøgt om erstatning hos Erstatningsnævnet.

Det skal understreges, at den foreslåede bestemmelse alene vil have betydning for godtgørelser og erstatninger, der tilkendes efter reglerne i offererstatningsloven. Bestemmelsen vil således ikke have betydning for fastsættelse af godtgørelser og erstatninger på andre retsområder.

Det foreslås med § 6 b, stk. 2, at årslønnen efter § 7 i lov om erstatningsansvar og erstatningen efter § 14 i lov om erstatningsansvar, der tilkendes efter denne lov, reguleres i perioden mellem skadens indtræden og afgørelsestidspunktet efter reglerne i § 15, stk. 1, i lov om erstatningsansvar, jf. dog stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse, vil betyde, at den periode, hvor der skal ske regulering efter erstatningsansvarslovens § 15, stk. 1, fremover vil være perioden mellem skadens indtræden og afgørelsestidspunktet fremfor perioden mellem skadens indtræden og forfaldstidspunktet.

Forslaget vil sikre, at årslønnen efter § 7 i erstatningsansvarsloven og forsørgertabserstatningen til børn efter § 14 i erstatningsansvarsloven, som tilkendes på offererstatningsområdet, vil blive værdisikret, mens sagen behandles, på

samme måde som godtgørelses- og erstatningsbeløb efter det foreslåede stk. 1.

Det bemærkes, at eftersom reguleringen sker årligt pr. 1. januar, vil der ikke ske regulering, såfremt skaden indtræder inden for samme år, som der træffes afgørelse.

Det skal understreges, at den foreslåede bestemmelse alene vil have betydning for godtgørelser og erstatninger, der tilkendes efter reglerne i offererstatningsloven. Bestemmelsen vil således ikke have betydning for fastsættelse af godtgørelser og erstatninger på andre retsområder.

Med § 6 b, stk. 3, foreslås det, at erstatnings- og godtgørelsesbeløb efter offererstatningslovens § 1, stk. 2, og § 3 i denne lov samt §§ 1, 2 og 12 i lov om erstatningsansvar, der tilkendes efter denne lov, reguleres efter reglerne i § 15, stk. 1, 1. pkt., i lov om erstatningsansvar og fastsættes på grundlag af de regulerede beløb, der er gældende på afgørelsestidspunktet, jf. dog stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse vil have betydning for erstatning for skade på tøj og andre sædvanlige personlige ejendele og tingsskade efter offererstatningsloven samt for helbredelsesudgifter og andet tab, tabt arbejdsfortjeneste og rimelige begravelsesudgifter. Bestemmelsen vil betyde, at ovenstående erstatninger og godtgørelser, der tilkendes efter reglerne i kapitel 1-3 i offererstatningsloven, fremover vil skulle reguleres efter reglerne i erstatningsansvarslovens § 15, stk. 1, 1. pkt. En sådan regulering foretages ikke efter gældende ret. For erstatning for tingsskade efter offererstatningslovens § 3, gælder der er maksimumbeløb på 50.000 kr., som efter gældende ret reguleres efter reglerne i § 15 i lov om erstatningsansvar, jf. offererstatningslovens § 9 a.

Det vil betyde, at de faktiske godtgørelses- og erstatningsbeløb vil skulle reguleres årligt pr. 1. januar med 2,0 pct. tillagt tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Bestemmelsen vil også betyde, at ovenstående godtgørelser og erstatninger fremover vil skulle fastsættes på grundlag af de beløb, der efter reguleringen efter reglerne i erstatningsansvarslovens § 15, stk. 1, 1. pkt., er gældende på afgørelsestidspunktet.

Den foreslåede nye ordning med afgørelsestidspunktet frem for forfaldstidspunktet som relevant kriterium for beregning af godtgørelser og erstatninger, som tilkendes på offererstatningsområdet, vil sikre, at skadelidtes krav på erstatning og godtgørelse værdisikres og ikke forringes, mens sagen behandles. Opreguleringen af erstatningen eller godtgørelsen vil således ske fra tidspunktet, hvor tabet er lidt, eller hvor udgiften er afholdt, og frem til afgørelsestidspunktet.

Ændringen vil eksempelvis betyde, at erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, hvor selve tabet er lidt i 2020, og afgørelse om tilkendelse af erstatning træffes i 2022, ville skulle reguleres årligt med reguleringsprocenterne for 2021 og 2022, hvor afgørelsen træffes. Det vil sige, at beløbet først opreguleres til 2021-niveauet og derefter til 2022-niveauet. Ændringen vil desuden betyde, at en erstatning til

en medicinudgift afholdt i 2019, hvor der træffes afgørelse om erstatning herfor i 2022, på samme måde opreguleres til først 2020-niveau, herefter 2021-niveau og til sidst 2022-niveau, hvor afgørelsen træffes.

Da reguleringen sker årligt pr. 1. januar, vil der ikke ske regulering, såfremt tabet eksempelvis lides i 2020, og afgørelsen ligeledes træffes i 2020.

Det skal understreges, at den foreslåede bestemmelse alene vil have betydning for godtgørelser og erstatninger, der tilkendes efter reglerne i offererstatningsloven. Bestemmelsen vil således ikke have betydning for fastsættelse af godtgørelser og erstatninger på andre retsområder.

Det foreslås med § 6 b, stk. 4, at stk. 1-3, ikke omfatter krav mod skadevolder på erstatning og godtgørelse, som er afgjort ved dom, jf. § 11 a.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at de foreslåede særregler om regulering ikke finder anvendelse i tilfælde, hvor skadelidtes krav på erstatning og godtgørelse fra skadevolderen er afgjort ved dom, og retten efter en egentlig prøvelse af sagen har udmålt erstatning eller godtgørelse i forhold til skadevolderen.

Det foreslås med § 6 c, stk. 1, at hvis erstatning og godtgørelse udbetales senere end 14 dage efter afgørelsestidspunktet, forrentes beløbet fra udløbet af 14-dages fristen med en årlig rente svarende til renten i rentelovens § 5, jf. dog stk. 2 og 3.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre en fravigelse af renteberegningstidspunktet i erstatningsansvarslovens § 16, stk. 1, 1. pkt.

Bestemmelsen vil betyde, at forrentningstidspunktet for erstatninger og godtgørelser, der tilkendes efter offererstatningsloven, ændres, så erstatnings- og godtgørelsesbeløb fremover vil skulle forrentes fra 14 dage efter, at der er truffet afgørelse om erstatning eller godtgørelse, fremfor 1 måned efter, at skadevolderen har været i stand til at indhente de oplysninger, der er fornødne til bedømmelse af erstatningens størrelse efter erstatningsansvarslovens § 16, stk. 1, 1. pkt.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at forrentningstidspunktet fremover vil skulle fastsættes ud fra et objektivt og entydigt afgørelsestidspunkt. Herved undgås det, at Erstatningsnævnet ved fastsættelsen af den endelige rentedato skal foretage en subjektiv og skønsmæssig vurdering af forrentningstidspunktet for hvert enkelt krav.

Forslaget vil i praksis betyde, at godtgørelses- og erstatningsbeløb vil blive forrentet senere end efter gældende ret. Det skyldes, at forrentningen efter gældende ret – og i lyset af dommen fra Højesteret – allerede vil kunne begynde, mens sagen er under behandling i Erstatningsnævnet.

Med den foreslåede bestemmelse vil der først påløbe renter

14 dage efter, at sagen er behandlet i Erstatningsnævnet, og der er truffet afgørelse om tilkendelse af godtgørelse eller erstatning.

Forslaget indebærer, at hvis Erstatningsnævnet udmåler en erstatning ved afgørelse af 1. september 2022, da vil der påløbe renter fra den 15. september 2022, hvis Civilstyrelsen ikke har udbetalt erstatningen eller godtgørelsen inden dette tidspunkt.

Renten forslås fastsat til renten efter rentelovens § 5, der udgør den officielle udlånsrente, som Nationalbanken fastsætter henholdsvis pr. den 1. januar og den 1. juli hvert år, med et tillæg på 8 pct.

Det skal understreges, at den foreslåede bestemmelse alene vil have betydning for godtgørelser og erstatninger, der tilkendes efter reglerne i offererstatningsloven. Bestemmelsen vil således ikke have betydning for forrentning af erstatninger og godtgørelser på andre retsområder.

Med § 6 c, stk. 2, foreslås det, at krav på tort- og krænkelsesgodtgørelse og godtgørelse til efterladte, der tilkendes af Erstatningsnævnet, forrentes efter reglerne i § 16 i lov om erstatningsansvar.

Bestemmelsen vil betyde, at disse poster undtages fra det foreslåede forrentningstidspunkt i § 6 c, stk. 1, og det vil således for disse poster fortsat være reglerne i erstatningsansvarslovens § 16, der gælder.

Med § 6 c, stk. 3, foreslås det, at stk. 1 og 2 ikke omfatter krav mod skadevolder på erstatning og godtgørelse, som er afgjort ved dom, jf. § 11 a.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at de foreslåede særregler om forrentning ikke finder anvendelse i tilfælde, hvor skadelidtes krav på erstatning og godtgørelse fra skadevolderen er afgjort ved dom, og retten efter en egentlig prøvelse af sagen har udmålt erstatning eller godtgørelse i forhold til skadevolderen. I disse tilfælde er Erstatningsnævnet således bundet af dommen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget

Til nr. 3

Det fremgår af offererstatningslovens § 17, at i det omfang der ydes erstatning, indtræder staten i skadelidtes krav mod skadevolderen.

Det foreslås med § 17, 2. pkt., at §§ 6 b og 6 c ligeledes finder anvendelse ved opgørelsen af statens krav mod skadevolderen.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at Civilstyrelsen har mulighed for at gøre regres for det fulde beløb, der er udbetalt til skadelidte, inklusiv opreguleringsbeløb og renter efter §§ 6 b og 6 c, uagtet at retstillingen mellem staten og

skadevolder bliver en anden, end hvis skadelidte selv havde gjort kravet gældende mod skadevolderen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 3

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2022.

Bestemmelsen vil i forhold til lovforslagets § 2 betyde, at de foreslåede regler vil træde i kraft og dermed finde anvendelse fra den 1. juli 2022.

Den foreslåede ikrafttrædelse den 1. juli 2022 vil for det første betyde, at enhver sag, hvori der ansøges om erstatning hos Erstatningsnævnet fra den 1. juli 2022, vil skulle behandles efter de foreslåede regler. Det vil gælde uanset tidspunktet for skadens indtræden.

Det vil også betyde, at sager, hvor der er indgivet ansøgning om erstatning, og som er under behandling i Erstatningsnævnet, vil skulle behandles efter de nye regler. Det gælder ligeledes tilfælde, hvor der indgives nye krav i tidligere afsluttede sager.

Ikrafttrædelsen vil derimod ikke have betydning for sager, hvori Erstatningsnævnets allerede har truffet afgørelse. Det betyder, at der i sager, hvori Erstatningsnævnet har truffet afgørelse efter de gældende regler, men som indbringes for domstolene, vil skulle træffes afgørelse efter de regler, som gjaldt på tidspunktet for Erstatningsnævnets afgørelse. Det betyder også, at de afgørelser, som genoptages af Erstatningsnævnet, vil skulle behandles efter de regler, der gjaldt på tidspunktet for den oprindelige afgørelse.

Det foreslås i *stk. 2*, at lovens § 1 ikke har virkning for lovovertrædelser begået før lovens ikrafttræden.

Det foreslås i *stk. 3*, at lovens § 2, nr. 3, har virkning for regressager, hvor erstatning eller godtgørelse i offererstat-

ningssagen er udmålt efter §§ 6 b og 6 c i lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser.

Det vil betyde, at Civilstyrelsen i den efterfølgende regressag skal opgøre kravet mod skadevolder efter de foreslåede §§ 6 b og 6 c, såfremt udmålingen af erstatning eller godtgørelse i offererstatningssagen, er sket efter disse regler. Det vil omvendt betyde, at såfremt udmålingen af erstatning eller godtgørelse ikke er sket efter de foreslåede særregler, skal Civilstyrelsen heller ikke anvende særreglerne i den efterfølgende regressag.

Til § 4

Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at loven ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Den foreslåede bestemmelse vedrører lovens territoriale gyldighed. Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at loven ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Færøerne har pr. 1. januar 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det formueretlige område, som bl.a. omfatter erstatningsansvarsloven. Færøerne har endvidere pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område, som også omfatter offererstatningsloven. Lovforslaget skal derfor ikke gælde for Færøerne.

For Grønland gælder lov nr. 277 af 26. maj 1976 om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, som er sat i kraft for Grønland ved kongelig anordning nr. 472 af 25. september 1984 med senere ændringer. Det foreslås derfor, at lovforslaget ved kongelig anordning helt eller delvist skal kunne sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om erstatningsansvar, jf. lovbekendtgørelse nr. 1070 af 24. august 2018, som ændret ved § 3 i lov nr. 1719 af 27. december 2018, § 3 i lov nr. 2200 af 29. december 2020 og § 2 i lov nr. 290 af 27. februar 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 26, stk. 2, indsættes som 4. pkt.:

»Ved fastsættelsen af godtgørelsen kan det tillige tillægges vægt, at krænkelsen er en digital seksuel krænkelse.«

2. I § 26 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Ved fastsættelsen af godtgørelsen skal alle digitale seksuelle krænkelse, der er begået uafhængigt af hinanden, vurderes selvstændigt.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

3. I § 26, stk. 3, der bliver stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»Det samme gælder særligt grove krænkelse mod en andens fred eller ære.«

4. I § 26, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres »stk. 1-3« til: »stk. 1-4«.

§ 2

I lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser jf. lovbekendtgørelse nr. 1209 af 18. november 2014, som ændret ved § 14 i lov nr. 285 af 29. marts 2017, § 4 i lov nr. 140 af 28. februar 2018 og § 1 i lov nr. 486 af 30. april 2019, foretages følgende ændringer:

1. I § 6 a indsættes efter »tilsvarende anvendelse«: », jf. dog §§ 6 b og 6 c«.

§ 26. ---

Stk. 2. Ved fastsættelsen af godtgørelsen kan det tillægges vægt, at krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 23 eller 24, herunder at krænkelse er begået over for en person under 18 år. Det samme gælder, hvis krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelserne i straffelovens kapitel 27. Dette gælder dog ikke de overtrædelser, der er nævnt i straffelovens §§ 266-266 b.

Stk. 3-4 ---

§ 26. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Selv om der ikke er lidt tort, skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en anden, dog betale den forurettede en godtgørelse, såfremt krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret et særlig groft angreb mod en andens person eller frihed.

Stk. 4. ---

§ 26. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Selv om der ikke er lidt tort, skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en anden, dog betale den forurettede en godtgørelse, såfremt krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret et særlig groft angreb mod en andens person eller frihed.

§ 26. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. § 18, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse på godtgørelse efter stk. 1-3 og på godtgørelse efter § 26 a.

§ 6 a. Ved afgørelser om erstatning efter denne lov finder dansk rets almindelige regler om skadevolderens erstatningsansvar, herunder om nedsættelse eller bortfald af erstat-

ning på grund af skadelidtes eller afdødes medvirken til skaden eller accept af risikoen for skade, tilsvarende anvendelse.

2. Efter § 6 a indsættes:

»§ 6 b. Erstatnings- og godtgørelsesbeløb efter § 3, § 4, stk. 1, § 6, stk. 2, § 8, § 13, stk. 1, 2. pkt., og § 14 a i lov om erstatningsansvar, der tilkendes efter denne lov, fastsættes på grundlag af de beløb, der er gældende på afgørelsestidspunktet, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Årslønnen efter § 7 i lov om erstatningsansvar og erstatningen efter § 14 i lov om erstatningsansvar, der tilkendes efter denne lov, reguleres i perioden mellem skadens indtræden og afgørelsestidspunktet efter reglerne i § 15, stk. 1, i lov om erstatningsansvar, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. Erstatnings- og godtgørelsesbeløb efter § 1, stk. 2, og § 3 i denne lov samt §§ 1, 2 og 12 i lov om erstatningsansvar, der tilkendes efter denne lov, reguleres efter reglerne i § 15, stk. 1, 1. pkt., i lov om erstatningsansvar og fastsættes på grundlag af de regulerede beløb, der er gældende på afgørelsestidspunktet, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Stk. 1-3 omfatter ikke krav mod skadevolder på erstatning og godtgørelse, som er afgjort ved dom, jf. § 11 a.

§ 6 c. Udbetales erstatning og godtgørelse senere end 14 dage efter afgørelsestidspunktet, forrentes beløbet fra udløbet af 14-dages fristen med en årlig rente svarende til renten i rentelovens § 5, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Krav på tort- og krænkelsesgodtgørelse og godtgørelse til efterladte, der tilkendes af Erstatningsnævnet, forrentes efter reglerne i § 16 i lov om erstatningsansvar.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 omfatter ikke krav mod skadevolder på erstatning og godtgørelse, som er afgjort ved dom, jf. § 11 a.«

3. I § 17 indsættes som 2. pkt.:

»§§ 6 b og 6 c finder ligeledes anvendelse ved opgørelse af statens krav mod skadevolder.«

§ 17. Staten indtræder, i det omfang der ydes erstatning, i skadelidtes krav mod skadevolderen.